

«Бейбіттемін»
№1 «Ақерке» бөбекмекені-балабақшасының
менгерушісі: Г.Жусупова

Вариативтік бөлім «Қауіпсіздік әліппесі»

«Ақжелкен» ересек тобы

*Тәрбиешілер: Ахметова А
Сермаханова F*

2025-2026 оқу жылы

2025-2026 оқу жылы

Түсінік хат

ҚР Оқу-ағарту министрінің «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсанындағы № 557 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарлары 2022 жылғы 09 қыркүйектен № 394 бұйрықпен енгізілген өзгерістермен мен толықтырылулармен, Қазақстан Республикасы Білім және министрінің атқарушының ғылым міндетін 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығына қосымша Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы № 422 бұйрығына негізделіп ересек, мектепалды топтарға 1 сағат вариативтік бөлімді жүзеге асыру бағытында 1 сағаты ҚР Оқу-ағарту министрлігінің 2022 жылғы №348 бұйрығына және «Мектеп жасына дейінгі балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету» әдістемелік нұсқаулығына негізделіп құрастырылды. Бағдарламаның мақсаты – мектеп жасына дейінгі балаларды әртүрлі ортада (үйде, көшеде, табиғатта, қоғамдық орындарда) қауіпсіз мінез-құлыққа тәрбиелеу, алғашқы медициналық көмек пен қарапайым ережелерді меңгерту, төтенше жағдайларда дұрыс әрекет етуге баулу. тәрбие бағдарламасы аясында жоспарланды.

Мақсаты: Балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, қауіпсіз өмір салты дағдыларын қалыптастыру және төтенше жағдайларда саналы әрекет етуге тәрбиелеу.

Міндеттері:

- ✓ Балаларды өз өмірі мен денсаулығын қорғауға, қауіп-қатерді алдын ала сезіп, сақтануға үйрету;
- ✓ Жол қозғалысы, өрт қауіпсіздігі, тұрмыстық қауіпсіздік (электр құралдары, су, өткір заттар, дәрі-дәрмек) ережелері туралы түсінік қалыптастыру;
- ✓ Табиғаттағы қауіпсіз жүріс-тұрыс дағдыларын бекіту (су айдындарында, орманда, жануарлармен қарым-қатынаста өзін ұстау);
- ✓ Қауіпсіздік бойынша алғашқы көмек көрсету дағдыларын үйрету (кішкентай жарақат, күйік, құлау жағдайында әрекет ету, ересектерден көмек сұрау);
- ✓ Балаларды төтенше жағдайларда дұрыс шешім қабылдауға дағдыландыру (өрт шыққанда, электр жарығы сөнгенде, жер сілкінісі кезінде);
- ✓ Қауіпсіздік ережелерін үйрену барысында үлкендердің нұсқауын тыңдауға, бірлесіп әрекет етуге баулу;
- ✓ Балалардың бойында қауіпсіздік мәдениетін, салауатты өмір салтын және қоршаған ортаға қамқорлық сезімін қалыптастыру.

Ұйымдастырылған іс-әрекетінің жалпы көлемі – 1 сағат.

«Қауіпсіздік әліппесі» вариативтік бөлімі:

№	Тақырыбы	Максаты	Мерзімі
1	Қауіпсіздік ережесі не үшін керек?	Балаларды қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, оның күнделікті өмірдегі маңызын түсіндіру, сақтыққа тәрбиелеу.	8.09.25ж
2	Балабақшадағы қауіпсіз мінез-құлық ережелері	Балаларды балабақшада қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету, тәртіпті және сақ болуға тәрбиелеу.	15.09.25ж
3	Төтенше жағдай кезіндегі әрекеттер (өрт, жер сілкінісі)	Балаларды төтенше жағдай кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, өрт шыққанда және жер сілкінісі кезінде дұрыс әрекет етуге үйрету.	22.09.25ж
4	Жедел қызметтің телефон нөмірлері	Балаларды жедел қызмет түрлерімен және олардың телефон нөмірлерімен таныстыру, төтенше жағдай кезінде қай қызметке хабарласу керектігін үйрету.	29.09.25ж
5	Қауіпсіз серуен: аулада, көшеде, табиғатта	Балаларды аулада, көшеде және табиғатта серуендеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету, сақтыққа тәрбиелеу.	6.10.25ж
6	Егер адасып қалсам, не істеу керек?	Балаларды адасып қалған жағдайда дұрыс әрекет етуге үйрету, үрейге берілмей, көмекке жүгінуге тәрбиелеу.	13.10.25ж
7	Үйдің мекен-жайы мен ата-ананың телефон нөмірін білу	Балаларды өз үйінің мекен-жайын, ата-анасының толық аты-жөнін және телефон нөмірін жаттап алуға үйрету, қиын жағдайда осы мәліметті дұрыс айтуға баулу.	20.10.25ж
8	Қауіпсіз қала: кіреберіс, лифт, аула	Балаларды көпқабатты үйдің кіреберісінде, лифтіде және аулада өзін қауіпсіз ұстау ережелерімен таныстыру.	27.10.25ж
9	Айналадағы жануарлар және олармен қарым-қатынас	Балаларды үй жануарлары мен жабайы жануарлармен дұрыс қарым-қатынас жасауға үйрету, жануарларға қамқор болуға тәрбиелеу және қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.	3.11.25ж
10	Бөгде адаммен кездескенде не істеу керек?	Балаларды бөгде адаммен кездескенде қауіпсіз әрекет етуге үйрету, сақтыққа және өз өмірін қорғауға тәрбиелеу.	10.11.25ж
11	Тамақтану әдебі: қауіпсіз тамақтану ережелері	Балаларды мәдениетті, қауіпсіз тамақтану ережелеріне үйрету, денсаулықты сақтауға, әдептілікке тәрбиелеу.	17.11.25ж

12	Қауіпсіз үй: қауіпті заттармен танысу	Балаларды үйдегі қауіпті заттармен таныстыру, оларды қолданғанда сақтық шараларын үйрету және қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру.	24.11.25ж
13	Электр құралдары мен розеткаларды қолдану ережелері	Балаларды электр құралдары мен розеткаларды дұрыс қолдану ережелерімен таныстыру, қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру.	1.12.25ж
14	Табиғаттағы қауіпсіздік: өсімдік, су, күн	Балаларды табиғат аясында өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, өсімдік, су және күнмен байланысты қауіпсіздік ережелерін меңгерту.	8.12.25ж
15	Өрт қауіпсіздігі: сіріңке, электр, газ	Балаларды өрттің шығу себептерімен және оны алдын алу ережелерімен таныстыру, сіріңке, электр және газдың қауіптілігін түсіндіру.	15.12.25ж
16	Су айдынындағы қауіпсіздік	Балаларды су айдындары (өзен, көл, бассейн) жанында қауіпсіз ұстауға үйрету, қауіпсіздік ережелерін меңгерту.	22.12.25ж
17	Қыс мезгіліндегі қауіпсіздік (мұз, қар, сырғанақ)	Балаларды қыс мезгілінде көшеде, мұз үстінде және сырғанақта ойнау кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.	29.12.25ж
18	Жаз мезгіліндегі қауіпсіздік (күн, су, жәндіктер)	Балаларды жаз мезгілінде табиғатта өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, күн, су және жәндіктерге байланысты қауіпсіздік ережелерін меңгерту.	5.01.26ж
19	Дәрі-дәрмек пен тұрмыстық химиядан сақтану	Балаларды дәрі-дәрмек пен тұрмыстық химиялық заттардың қауіпті екенін түсіндіріп, оларды қолдануда сақтыққа үйрету.	12.01.26ж
20	Ас үйдегі қауіпсіздік ережелері	Балаларды ас үйде қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету, қауіпті құрал-жабдықтармен таныстыру және абай болуға тәрбиелеу.	19.01.26ж
21	Ойыншықтармен ойнаудағы қауіпсіздік	Балаларды ойыншықтарды дұрыс және қауіпсіз қолдануға үйрету, тәртіпке және ұқыптылыққа тәрбиелеу.	26.01.26ж
22	Ойын алаңындағы қауіпсіздік	Балаларды ойын алаңында қауіпсіз ойнау ережелерімен таныстыру, сақтыққа және тәртіпке тәрбиелеу.	2.02.26ж
23	Көшеде және жолда қауіпсіздік	Балаларды көшеде және жолда өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, жол ережелерін меңгерту, тәртіпке тәрбиелеу.	9.02.26ж
24	Бағдаршам – біздің	Балаларды бағдаршамның қызметімен	16.02.26ж

	досымыз	таныстыру, түстерін ажыратуға үйрету, жолда жүру мәдениетін қалыптастыру.	
25	Жаяу жүргінші жолы (зебра)	Балаларды «жаяу жүргінші жолымен» (зебра) дұрыс өтуді үйрету, жолда қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру.	23.02.26ж
26	Жол белгілері бізге не айтады?	Балаларды негізгі жол белгілерімен таныстыру, олардың мағынасын түсіндіріп, жолдағы қауіпсіз жүріс-тұрысқа баулу.	2.03.26ж
27	Жүргізуші мен жолаушы	Балаларды жүргізуші мен жолаушының міндеттерімен таныстыру, көлік ішінде қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.	9.03.26ж
28	Қауіпсіздік белдігі – өмір кепілі	Балаларды көлікте қауіпсіздік белдігін тағудың маңызын түсіндіру, сақтыққа және жауапкершілікке тәрбиелеу.	16.03.26ж
29	Қоғамдық көліктегі тәртіп	Балаларды қоғамдық көлікте тәртіп сақтауға үйрету, үлкендерге құрметпен қарауға және қауіпсіздікке тәрбиелеу.	23.03.26ж
30	Қауіпсіз аялдама	Балаларды аялдамада өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, қоғамдық көлікті күту ережелерімен таныстыру.	30.03.26ж
31	Ауладағы қауіпсіздік	Балаларды аулада ойнау кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, сақтыққа және тәртіпке тәрбиелеу.	6.04.26ж
32	Үйде жалғыз қалғанда өзін ұстау ережелері	Балаларды үйде жалғыз қалған жағдайда өзін дұрыс ұстауға үйрету, сақтық пен қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру.	13.04.26ж
33	Көрінбейтін қауіп (өткір, ыстық, сынғыш заттар)	Балаларды тұрмыста кездесетін жасырын (көрінбейтін) қауіптермен таныстыру, абай болуға және қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.	20.04.26ж
34	Төтенше жағдайда алғашқы көмек көрсету	Балаларды төтенше жағдайларда (жарақат, күйік, құлау, т.б.) алғашқы көмек көрсету тәсілдерімен таныстыру, сақтық пен жауапкершілікке үйрету.	27.04.26ж
35	Қауіпсіздік ойыны: «Қауіпті ме, қауіпсіз бе?»	Балаларды қоршаған ортадағы қауіпсіз және қауіпті жағдайларды ажыратуға үйрету, сақтыққа тәрбиелеу.	4.05.26
36	Қорытынды іс-әрекет: «Қауіпсіздікті сақтаймыз!»	Балалардың қауіпсіздік туралы алған білімдерін бекіту, өмірде қолдана білуге үйрету, тәртіп пен сақтықты күнделікті әдетке айналдыру.	11.05.26

№1 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қауіпсіздік ережесі не үшін керек?

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, оның күнделікті өмірдегі маңызын түсіндіру, сақтыққа тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларға «қауіпсіздік» ұғымын қарапайым тілде түсіндіру;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтамаған жағдайда болатын қауіп-қатерді мысалдар арқылы көрсету;
- Балаларды өз өмірі мен денсаулығына жауапкершілікпен қарауға үйрету;
- Балалардың ойлау, есте сақтау, зейінін дамыту;
- Тәртіпке, сақтыққа, ұжымда бір-біріне қамқор болуға тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Қауіпсіздік белгілері бейнеленген суреттер, ойыншық құралдар (бағдаршам, сіріңке, электр құралдары, көліктер), қауіпсіздікке қатысты бейнеролик немесе суретті карточкалар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, тәжірибелік жағдаят.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қауіпсіздік – сақтықпен,
Аман жүрер әрқашан.
Ережені білсең сен,
Жарқырайды жан-жақтан».
- Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: «Балалар, қауіпсіздік ережесі не үшін керек деп ойлайсындар?»

II. Негізгі бөлім

Әңгімелеу:

- Қауіпсіздік ережелері бізді әртүрлі қауіптен қорғайды.
- Үйде, көшеде, табиғатта, балабақшада – әр жерде өз ережесі бар.
- Егер ережені сақтасақ – денсаулығымызды қорғаймыз, аман жүреміз.

Көрсету:

- Суреттер арқылы қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді салыстыру:
 - Бала электр розеткасына қол тигізіп жатыр (қауіпті).

- Бала ата-анасының көмегімен шамды қосып жатыр (қауіпсіз).
- Жолда жүгіріп ойнаған бала (қауіпті).
- Жаяу жүргінші өткелімен өтіп жатқан бала (қауіпсіз).

Сұрақ-жауап:

- Қауіпсіздік ережесін сақтамаса не болады?
- Қайда қауіпсіздік керек?
- Қауіпсіздік ережесін кімдерге айтуға болады?

Ойын «Қауіпті ме, қауіпсіз бе?»

- Тәрбиеші жағдайларды айтады:
 - «Бала жолда жүгіріп жүр» – қауіпті.
 - «Бала үлкеннің қасында жолдан өтуде» – қауіпсіз.
 - «Бала сіріңкемен ойнап отыр» – қауіпті.
 - «Бала ойын алаңында ойнап жүр» – қауіпсіз.

Практикалық жаттығу:

- Балаларға «Қауіпсіздік белгісін тап» ойыны: түрлі белгілерді көрсетіп, мағынасын түсіндіреді.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрау:
 - Қауіпсіздік ережесі бізге не үшін керек?
 - Ережені сақтасаң қандай пайдасы бар?

Қорытынды:

«Қауіпсіздік ережесін сақтау – өз өмірімізді, денсаулығымызды қорғау. Сондықтан біз әрқашан сақ болуымыз керек».

- Сергіту сәті: «Қауіпсіздік әні» – тәрбиеші «сақ бол», «тоқта», «жүр» дегенде балалар қимылмен көрсетеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар «қауіпсіздік ережесі» ұғымын түсінеді;
- Қауіпсіз және қауіпті жағдайларды ажырата алады;
- Қауіпсіздік ережелерін күнделікті өмірде қолдануға дағдыланады;
- Сақтық пен тәртіпке үйренеді.

№3 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Төтенше жағдай кезіндегі әрекеттер (өрт, жер сілкінісі)

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды төтенше жағдай кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, өрт шыққанда және жер сілкінісі кезінде дұрыс әрекет етуге үйрету.

Міндеттері:

- Балаларға өрт пен жер сілкінісінің қауіптілігін түсіндіру;
- Төтенше жағдайда өзін-өзі ұстау жолдарын көрсету;
- Балаларды үрейленбей, тәрбиешінің нұсқауын орындауға баулу;
- Жедел қызметтің телефон нөмірлерін жаттату (101, 112);
- Ойын арқылы есте сақтауын, қимыл дағдыларын дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Өрт сөндіруші және құтқарушы суреттері, дыбыстық қоңырау (дабыл), телефон макеті, бейнематериал (өрт, жер сілкінісі кезіндегі әрекеттер).

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, жағдаяттық тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қауіпсіздік сақтаймыз,
Ережені жаттаймыз.
Тәртіпті боп әрқашан,
Аман-есен жүреміз!»
- Сұрақ: «Балалар, төтенше жағдай дегеніміз не? Ол қашан болады?»

II. Негізгі бөлім

I. Әңгімелеу:

- Өрт кезінде:
 - Отпен ойнамау керек;
 - Өрт шыкса, түтіннен еңкейіп жүру;
 - Дереу тәрбиешіге айту;
 - Телефонмен 101 немесе 112-ге хабарлау.
- Жер сілкінісі кезінде:
 - Қорықпай, тәрбиешімен бірге жүру;
 - Үстелдің астына тығылу немесе қабырғаға жақындау;
 - Тыныштық сақтап, есіктен асықпай шығу.

2. Көрсету:

- Өрт сөндірушілердің суреттерін көрсету, олардың жұмысы туралы айту.
- Телефон макеті арқылы «101» және «112» нөмірін теріп, көмек шақыруды көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Өрт шықса, кімге хабарласамыз?
- Жер сілкінісі болса, қайда тығыламыз?
- Төтенше жағдайда неге тәрбиешіні тыңдауымыз керек?

4. Ойын «Дұрыс па, бұрыс па?»

- Тәрбиеші жағдаят айтады, балалар дұрыс/бұрыс деп жауап береді:
 - Өрт шыққанда шкафқа тығылу – бұрыс.
 - Жер сілкінісінде үстел астына кіру – дұрыс.
 - Отпен ойнау – бұрыс.
 - Қауіпсіз жерге шығу – дұрыс.

5. Жағдаяттық тапсырма:

- Дабыл қағылады (қоңырау соғылады). Балалар тәрбиешінің артынан тыныштықпен, тәртіппен топтан шығады (эвакуация ойыны).

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Өрт кезінде не істейміз?
 - Жер сілкінісі болса қайда тығыламыз?
 - Қай телефон нөмірлерін жаттап алдық?
- Қорытынды:
«Балалар, төтенше жағдай кезінде ең бастысы – қорықпай, тәрбиешінің айтқанын орындау. Сонда біз әрқашан қауіпсіз боламыз».
- Сергіту сәті: «Өртті сөндірі» ойыны – балалар қолдарын су шашқандай қимылмен көрсетеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар төтенше жағдайдың түрлерін біледі (өрт, жер сілкінісі);
- Өрт пен жер сілкінісі кезінде өзін дұрыс ұстай алады;
- Жедел қызмет телефондарын біледі (101, 112);
- Үрейге берілмей, тәртіпке бағынуға дағдыланады.

№4 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Жедел қызметтің телефон нөмірлері

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды жедел қызмет түрлерімен және олардың телефон нөмірлерімен таныстыру, төтенше жағдай кезінде қай қызметке хабарласу керектігін үйрету.

Міндеттері:

- Балаларға негізгі жедел қызмет түрлерін таныстыру (полиция, жедел жәрдем, өрт сөндіру, құтқару қызметі);
- Телефон нөмірлерін жаттату (101, 102, 103, 104, 112);
- Төтенше жағдайда дұрыс әрекет етуге баулу;
- Балалардың есте сақтауын, сөйлеуін, зейінін дамыту;
- Жауапкершілік пен тәртіпке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Телефон макеті немесе ойыншық телефон, қызметтердің суреттері (полиция, дәрігер, өрт сөндіруші, құтқарушы), нөмірлер жазылған карточкалар, бейнематериал.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, жаттау, ойын.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Телефонды білеміз,
Көмек керек десек біз.
Жедел қызмет бар бәрі,
Сақтайды елді әр күні!»

II. Негізгі бөлім

Әңгімелеу:

- Төтенше жағдай болғанда үлкендерге айту қажет.
- Егер үлкендер жанымызда болмаса, телефон арқылы арнайы қызметке хабарласамыз.

Жедел қызметтер:

- 101 – Өрт сөндіру қызметі;
- 102 – Полиция;
- 103 – Жедел жәрдем;
- 104 – Газ қызметі;
- 112 – Бірыңғай құтқару қызметі.

Көрсету:

- Суреттер арқылы әр қызметті таныстыру.
- Телефон макетімен бірге нөмірді теру әрекетін көрсету.

Сұрақ-жауап:

- Өрт шықса қай нөмірге хабарласамыз? (101)
- Дәрігер керек болса ше? (103)
- Бөгде адам мазаласа ше? (102)
- Газ иісі шықса ше? (104)
- Егер не істерімді білмесем ше? (112)

Ойын «Кімге хабарласамыз?»

- Тәрбиеші жағдаятты айтады, балалар тиісті нөмірді атайды:
 - «Үйде түтін шығып жатыр» – 101.
 - «Досың қатты жарақат алды» – 103.
 - «Көшеде белгісіз адам мазалады» – 102.
 - «Газ иісі шығып тұр» – 104.
 - «Не істеу керекін білмейсің» – 112.

Жаттау ойыны:

Балалар қайталап хормен айтады:

- 101 – өрт сөндіруші,
- 102 – полиция,
- 103 – дәрігер,
- 104 – газ,
- 112 – құтқарушы.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Қай нөмірді жаттап алдыңдар?
 - Төтенше жағдайда не істейміз?
- Қорытынды:

«Балалар, телефон нөмірлерін есте сақтау – қауіпсіздіктің кепілі. Біз оларды жаттап алдық, қажет болса көмектесе аламыз».
- Сергіту ойыны: «Нөмірді тап!» – тәрбиеші нөмірді айтады, балалар тиісті қызметті атайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар жедел қызмет түрлерін біледі;
- Телефон нөмірлерін жаттап алады (101, 102, 103, 104, 112);
- Төтенше жағдайда дұрыс әрекет етеді;
- Өз өміріне жауапкершілікпен қарайды.

№5 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қауіпсіз серуен: аулада, көшеде, табиғатта

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды аулада, көшеде және табиғатта серуендеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету, сақтыққа тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларды серуен кезіндегі қауіпсіз мінез-құлық ережелерімен таныстыру;
- Қауіпсіз және қауіпті әрекеттерді ажыратуға үйрету;
- Табиғат аясында өзін дұрыс ұстауға баулу;
- Есте сақтау, ойлау, қиялдау қабілеттерін дамыту;
- Ұжымда тәртіпті, қамқор болуға тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Суреттер (аула, көше, орман, өзен), жол белгілері карточкалары, қауіпсіздік плакаттары, доп, кішкентай ойыншықтар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, практикалық тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Серуенге шықсақ біз,
Сақтық керек әрқашан.
Ережені білеміз,
Аман болар жолымыз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Аулада:**
 - Жүгіріп жүріп досты итермеу;
 - Ойын алаңынан тыс ойнамау;
 - Құмда ойнағанда заттарды ауызға салмау.
- **Көшеде:**
 - Жаяу жүргінші жолымен жүру;
 - Жолда ойнамау;
 - Үлкендермен бірге жүру.
- **Табиғатта:**
 - Бөгде өсімдікті жұлмау, ауызға салмау;

- Жәндіктерге қол тигізбеу;
- Су айдындарына жақындамау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы балаларға дұрыс және бұрыс әрекеттерді салыстыру.

3. Сұрақ-жауап:

- Аулада қалай ойнау керек?
- Көшеде нені істеуге болмайды?
- Табиғатта қауіпсіз болу үшін не істеу керек?

4. Ойын «Қауіпсіз бе, қауіпті ме?»

- Тәрбиеші жағдаятты айтады, балалар «қауіпсіз» немесе «қауіпті» деп жауап береді:
 - Балалар жолда доп ойнауда – қауіпті.
 - Балалар ойын алаңында ойнауда – қауіпсіз.
 - Бала гүлді жұлып, аузына салды – қауіпті.
 - Балалар тәрбиешінің жанында орманда жүр – қауіпсіз.

5. Практикалық тапсырма:

- «Қайда ойнауға болады?» суреттерден дұрыс орынды тандау.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Серуенде қайда ойнауға болады?
 - Жолда неге ойнауға болмайды?
 - Табиғатта қандай қауіптер бар?
- Қорытынды:

«Балалар, серуенге шыққанда әрқашан тәртіпті болып, ережелерді сақтауымыз керек. Сонда серуеніміз қызықты әрі қауіпсіз болады».
- Сергіту ойыны: «Серуенге шығайық!» – тәрбиеші «аулада» десе, балалар алақандарымен шапалақтайды; «көшеде» десе – қолдарын тоқтату белгісіндей көтереді; «табиғатта» десе – гүл тергендей қимыл жасайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар серуен кезіндегі қауіпсіздік ережелерін біледі;
- Қауіпті және қауіпсіз жағдайларды ажырата алады;
- Аулада, көшеде, табиғатта тәртіпті болуға үйренеді;
- Сақтық пен қамқорлыққа дағдыланады.

№6 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Егер адасып қалсам, не істеу керек?

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды адасып қалған жағдайда дұрыс әрекет етуге үйрету, үрейге берілмей, көмекке жүгінуге тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларға адасып қалудың қауіптілігін түсіндіру;
- Адасқан кезде кімге жүгіну керектігін үйрету (полиция қызметкері, күзетші, дүкен сатушысы, тәртіпті үлкендер);
- Балаларды ата-анасының толық аты-жөнін, мекенжайын, телефон нөмірін жаттап алуға ынталандыру;
- Үрейленбей, қауіпсіз жолмен әрекет етуге тәрбиелеу;
- Ойын арқылы есте сақтау қабілетін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Полиция қызметкері, дүкен сатушысы, күзетші суреттері; телефон макеті; «дұрыс-бұрыс» карточкалары; қысқа бейнематериал.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, сұрақ-жауап, көрсету, ойын, жағдаяттық тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Сақ боламыз әрқашан,
Жолдан шықпай қашан да.
Адассақ та табамыз,
Дұрыс жолды қасында!»
- Тәрбиеші: «Балалар, кейде біз ата-анамыздан немесе тәрбиешіден адасып қалуымыз мүмкін. Ондайда не істеу керек?»

II. Негізгі бөлім

Әңгімелеу:

- Егер адасып қалсаң, ең бастысы – **қорықпау**.
- Жүгіріп, әр жерден іздемеу – тұрған орнында күткен дұрыс.
- Жақын жердегі полиция қызметкеріне, дүкен сатушысына, күзетшіге барып айтуға болады.
- Бөгде, бейтаныс адамдарға еріп кетуге болмайды!

- Әр бала өзінің аты-жөнін, ата-анасының атын, үйдің мекенжайын, телефон нөмірін білуі керек.

Көрсету:

- Суреттер арқылы кімнен көмек сұрауға болатынын көрсету (полиция, күзетші, сатушы).
- Бейтаныс адамға еріп кеткен баланың қауіпті жағдайын мысал ету.

Сұрақ-жауап:

- Адасып қалғанда не істейміз?
- Қайда баруға болады?
- Кімнен көмек сұраймыз?
- Кімге еріп кетуге болмайды?

Ойын «Дұрыс па, бұрыс па?»

- «Адасқан бала полицияға барды» – дұрыс.
- «Адасқан бала бейтанысқа еріп кетті» – бұрыс.
- «Адасқан бала тұрған орнында күтіп тұрды» – дұрыс.
- «Адасқан бала жылап көшеде жүгірді» – бұрыс.

Практикалық жаттығу:

- Балалар өз атын, әкесінің/анасының атын, телефон нөмірін айтып жаттайды.
- Телефон макеті арқылы «112» нөміріне қоңырау шалу ойыны.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Адасқанда не істейміз?
 - Кімнен көмек сұрауға болады?
 - Кімге еріп кетуге болмайды?
- Қорытынды:

«Адасып қалсақ та қорықпай, дұрыс әрекет етсек, біз міндетті түрде табыламыз. Үлкендерден көмек сұрау – ең қауіпсіз жол».
- Сергіту сәті: «Тап мені» ойыны – бір бала жасырынып, қалғандары оны тәрбиешінің көмегімен табады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар адасқан жағдайда дұрыс әрекет етуді біледі;
- Полиция, күзетші, сатушы сияқты адамдардан көмек сұрай алады;
- Бейтаныс адамдардан сақ болуды үйренеді;
- Өзінің аты-жөнін, ата-анасының атын және телефон нөмірін жаттап алады.

№7 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Үйдің мекен-жайы мен ата-ананың телефон нөмірін білу

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды өз үйінің мекен-жайын, ата-анасының толық аты-жөнін және телефон нөмірін жаттап алуға үйрету, қиын жағдайда осы мәліметті дұрыс айтуға баулу.

Міндеттері:

- Балаларға мекен-жай мен телефон нөмірінің маңызын түсіндіру;
- Әр баланы өз үйінің мекен-жайын жаттауға баулу;
- Ата-анасының аты-жөнін және телефон нөмірін айтуға дағдыландыру;
- Қиын жағдайда (адасқанда, көмек қажет болғанда) бұл мәліметті дұрыс қолдана білуге үйрету;
- Есте сақтауын, сөйлеуін, жауапкершілігін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Телефон макеті, мекен-жай жазылған карточкалар, ата-аналар суреттері, плакат «Менің үйім».

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, сұрақ-жауап, жаттау, ойын, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Мен өз үйімді білемін,
Ата-анамды сүйемін.
Жолда жүрсем адасып,
Телефонмен іздетемін!»

II. Негізгі бөлім

Әңгімелеу:

- Әр адамның өз үйінің мекен-жайы болады. Егер бала адасып қалса, өз мекен-жайын айтуы керек.
- Ата-ананың аты-жөнін және телефон нөмірін білген бала қиын жағдайда көмек сұрай алады.

Көрсету:

- Телефон макеті арқылы ата-ананың нөмірін теру әрекетін көрсету.
- Плакатта үйдің суретін көрсету, мекен-жайын жазып қою.

Сұрақ-жауап:

- Үйің қай көше, қай үйде орналасқан?

- Әкеңнің аты кім? Анаңның аты кім?
- Телефон нөмірін кім жаттап алды?

Ойын «Менің үйім»

- Балалар өз үйін сипаттайды (көше атауы, үй нөмірі).
- «Кімнің үйін тап?» ойынында тәрбиеші мекен-жайды айтады, бала қол көтеріп өз үйін атайды.

Практикалық жаттығу:

- Әр бала өзінің ата-анасының телефон нөмірін айтып көреді.
- «112» қызметіне қоңырау шалу ойыны: бала өз аты-жөнін, мекен-жайын дұрыс айтып береді.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Үйіңнің мекен-жайын не үшін білу керек?
 - Қайда адасып қалсаң, кімге айтасың?
 - Телефон нөмірін не үшін жаттаймыз?
- Қорытынды:

«Балалар, әрқайсымыз өз үйіміздің мекен-жайын, ата-анамыздың аты-жөнін және телефон нөмірін жаттап алуымыз керек. Бұл біздің қауіпсіздігіміз үшін қажет».
- Сергіту ойыны: «Телефон соғады» – тәрбиеші «қоңырау шалды» дейді, балалар бір-біріне қоңырау шалатындай қимыл жасайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар өз үйінің мекен-жайын біледі;
- Ата-анасының аты-жөнін дұрыс айтады;
- Телефон нөмірін жаттап алады;
- Қиын жағдайда көмек сұрауды меңгереді.

№8 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қауіпсіз қала: кіреберіс, лифт, аула

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды көпқабатты үйдің кіреберісінде, лифтіде және аулада өзін қауіпсіз ұстау ережелерімен таныстыру.

Міндеттері:

- Балаларға кіреберістегі, лифтідегі және ауладағы қауіпті жағдайларды түсіндіру;
- Бөгде адамдардан сақ болуға, тек үлкендермен бірге жүруге үйрету;
- Лифтіде өзін ұстау ережелерін менгерту;
- Аулада ойнаудағы қауіпсіздік ережелерін бекіту;
- Есте сақтау, ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту;
- Тәртіп пен сақтыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Кіреберіс, лифт, аула суреттері; «қауіпсіз/қауіпті» жағдайлар бейнеленген карточкалар; ойыншық лифт макеті; қауіпсіздік белгілері.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, жағдаяттық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шағтық шеңбері:
«Қауіпсіз бол әрқашан,
Тәртіпті боп сақтанған.
Қала бізге – үлкен үй,
Ережесін сақтаған!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Кіреберісте:**
 - Бейтаныс адаммен сөйлеспеу, бірге кірмеу;
 - Үлкендермен бірге кіру;
 - Есікті өз бетімен ашпау.
- **Лифт ішінде:**
 - Тек үлкендермен бірге міну;
 - Бейтаныс адаммен бірге лифтіге мінбеу;
 - Тыныш тұру, түймелерді ретсіз баспау.
- **Аулада:**

- Жолға жақындамай, ойын алаңында ойнау;
- Бір-бірін итермеу, қауіпті заттармен ойнамау;
- Көліктердің қасына бармау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы «қауіпсіз» және «қауіпті» жағдайларды салыстыру.
- Лифт макеті арқылы қауіпсіз әрекеттерді көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Кіреберісте кіммен бірге жүру керек?
- Лифтіге жалғыз минуте бола ма?
- Аулада қай жерде ойнауға болады?

4. Ойын «Қауіпсіз бе, қауіпті ме?»

- «Бала бейтаныспен кіреберісте сөйлесті» – қауіпті.
- «Бала анасымен бірге лифтіге мінді» – қауіпсіз.
- «Балалар жолдың қасында ойнап жүр» – қауіпті.
- «Балалар ойын алаңында ойнап жүр» – қауіпсіз.

5. Жағдаяттық тапсырма:

- «Сен кіреберісте жалғызсың, бейтаныс адам есік ашып тұр. Не істейсің?»
- «Лифтіге жалғыз түсу керек болды. Не істер едің?»
- «Аулада достарыңмен ойнап жүрсің, доп жолға шығып кетті. Қалай әрекет етесің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Кіреберісте кімге еріп жүру керек?
 - Лифтіде өзін қалай ұстау керек?
 - Аулада ойнағанда неге абай болу керек?
- Қорытынды:

«Балалар, қалада жүргенде әрқашан сақ болып, үлкендердің қасында жүру керек. Қауіпсіздікті сақтасақ, біз аман боламыз».
- Сергіту ойыны: «Қалада серуен» – тәрбиеші «аула» десе – балалар алақандарымен шапалақтайды; «лифт» десе – тыныш тұрады; «кіреберіс» десе – есік ашқандай қимыл жасайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар кіреберістегі, лифтідегі және аулада өзін ұстау ережелерін біледі;
- Қауіпті және қауіпсіз жағдайларды ажырата алады;
- Бейтаныс адамдардан сақтанады;
- Сақтыққа, тәртіпке тәрбиеленеді.

№9 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Айналадағы жануарлар және олармен қарым-қатынас

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды үй жануарлары мен жабайы жануарлармен дұрыс қарым-қатынас жасауға үйрету, жануарларға қамқор болуға тәрбиелеу және қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.

Міндеттері:

- Балаларды үй жануарлары мен жабайы жануарлардың айырмашылығымен таныстыру;
- Жануарларға қамқорлық жасау және олардан сақтану ережелерін үйрету;
- Қауіп төнген жағдайда өзін дұрыс ұстауға үйрету;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын дамыту;
- Жануарларды қорғауға, табиғатқа сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Жануарлардың суреттері (ит, мысық, құс, жылқы, жабайы аңдар), ойыншық жануарлар, «қауіпсіз/қауіпті» жағдайлар карточкасы, қысқа бейнематериал.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, тәжірибелік тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шағтық шеңбері:
«Жануарлар – досымыз,
Қамқор болу – борышымыз.
Сақ болайық әрқашан,
Қауіпсіздік жолымыз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Үй жануарлары:** ит, мысық, құс, балық, қоян. Оларды тамақтандырамыз, күтеміз, қамқор боламыз.
- **Жабайы жануарлар:** арыстан, қасқыр, аю, түлкі. Оларға жақындауға болмайды.
- **Қауіпсіздік ережелері:**
 - Итпен ойнағанда оны мазаламау;
 - Бейтаныс итке жақындамау;
 - Мысықты құйрығынан тартпау;
 - Жабайы жануарларды қолға үйретуге болмайды;
 - Құсты ұстап қинамау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы үй және жабайы жануарларды салыстыру.
- «Қауіпсіз/қауіпті әрекет» суреттерін көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Үй жануарларына қалай қамқор боламыз?
- Қай жануарларға жақындауға болмайды?
- Егер ит саған үрсе не істейсің?

4. Ойын «Қауіпсіз бе, қауіпті ме?»

- «Бала итке тас лақтырды» – қауіпті.
- «Бала мысықты сипады» – қауіпсіз.
- «Бала жабайы қасқырға жақындады» – қауіпті.
- «Бала құсты суғарды» – қауіпсіз.

5. Практикалық тапсырма:

- Балалар үй жануарын таңдап, оған қалай қамқорлық жасайтынын әңгімелейді.
- «Егер жануар ашуланса, не істер едің?» жағдаятын талқылау.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Жануарларды неге қорғау керек?
 - Үй жануарлары мен жабайы жануардың айырмашылығы қандай?
 - Қауіпсіздік үшін қандай ережелерді сақтаймыз?
- Қорытынды:
«Жануарлар – біздің досымыз. Біз оларға қамқор болуымыз керек, бірақ әрқашан сақтықты да ұмытпаймыз».
- Сергіту ойыны: «Жануарды бейнеле» – тәрбиеші жануардың атын айтады, балалар қимылмен көрсетеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар үй және жабайы жануарларды ажырата біледі;
- Жануарлармен қарым-қатынастың қауіпсіздік ережелерін біледі;
- Жануарларға қамқорлық жасауға үйренеді;
- Өз әрекетіне жауапкершілікпен қарайды.

№10 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Бөгде адаммен кездескенде не істеу керек?

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Максаты:

Балаларды бөгде адаммен кездескенде қауіпсіз әрекет етуге үйрету, сақтыққа және өз өмірін қорғауға тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларға «бөгде адам» ұғымын түсіндіру;
- Бөгде адамдардан сақтану ережелерін меңгерту;
- Балаларды үлкендердің қасында жүруге, бөтенмен сөйлеспеуге үйрету;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын дамыту;
- Жауапкершілікке, тәртіпке, сақтыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Бөгде адамды бейнелейтін суреттер, жағдаяттық карточкалар («баланы шақырып тұр», «сыйлық ұсынып тұр»), телефон макеті, қауіпсіздік ережелері жазылған плакат.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, сұрақ-жауап, көрсету, ойын, жағдаятты шешу.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қауіпсіздік – ережем,
Бөгдеден қорғанышым.
Үлкендермен жүргенде,
Әрқашан бар тынышым!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Бөгде адам – таныс емес, бөтен адам.
- Егер бөгде адам сөйлескісі келсе, сыйлық бергісі келсе немесе шақырса – баруға болмайды.
- Әрқашан тек ата-ананың немесе тәрбиешінің қасында жүру керек.
- Егер біреу шақырса – «жоқ» деп айта білу керек.
- Қауіп төнсе – айқайлап, ересектерді көмекке шақыру.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы қауіпті және қауіпсіз жағдайларды салыстыру:
 - «Бала анасымен бірге жүр» – қауіпсіз.
 - «Балаға бейтаныс адам сыйлық ұсынып тұр» – қауіпті.

3. Сұрақ-жауап:

- Бөгде адам кім?
- Егер ол сыйлық берсе ше?
- Егер ол «жүр, алып кетемін» десе ше?
- Қай кезде үлкендерге айтамыз?

4. Ойын «Иә – жоқ»

Тәрбиеші жағдай айтады, балалар «иә» немесе «жоқ» деп жауап береді:

- «Бейтаныс адамға еріп кету» – жоқ.
- «Анаңмен дүкенге бару» – иә.
- «Көшеде бөтенмен сөйлесу» – жоқ.
- «Тәрбиешінің жанында жүру» – иә.

5. Жағдаяттық тапсырма:

- «Саған белгісіз адам сыйлық берді. Не істейсің?»
- «Бейтаныс адам «жүр, ойнаймыз» деп шақырды. Не дейсің?»
- Балалар дұрыс жауапты рөлдік ойын арқылы көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Бөгде адаммен кездессең, не істейсің?
 - Қауіп төнгенде кімнен көмек сұрайсың?
- Қорытынды:
«Бөгде адамдарға еріп кетуге болмайды. Әрқашан үлкендердің жанында болу – қауіпсіздіктің басты шарты».
- Сергіту ойыны: «Қауіпсіз – қауіпті» – тәрбиеші жағдайды айтады, балалар қауіпсіз болса қолдарын көтереді, қауіпті болса қолдарын айқастырады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар бөгде адам ұғымын біледі;
- Қауіпті жағдайларды ажырата алады;
- Бөтен адамға ермейтінін, сөйлеспейтінін түсінеді;
- Өз өмірін қорғаудың қарапайым тәсілдерін меңгереді.

№11 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Тамақтану әдебі: қауіпсіз тамақтану ережелері

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен»Ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды мәдениетті, қауіпсіз тамақтану ережелеріне үйрету, денсаулықты сақтауға, әдептілікке тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларға дұрыс әрі қауіпсіз тамақтанудың маңызын түсіндіру;
- Тамақ ішкенде сақталатын әдептілік ережелерімен таныстыру;
- Ас ішу кезіндегі қауіпті әрекеттерді ажыратуға үйрету;
- Денсаулықты сақтау дағдыларын қалыптастыру;
- Ұқыптылыққа, әдепке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Тәрелке, қасық, шанышқы, нан, су бейнеленген суреттер; «қауіпсіз/қауіпті» жағдайлар карточкалары; дастарқан макеті.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, тәжірибелік тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Ас – адамның арқауы,
Әдептілік сақтаймыз.
Қауіпсіздік ережесін,
Әрқашан біз қолданамыз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Тамақтану кезінде қауіпсіздік ережелері:
 - Тамақ ішер алдында қолды сабындап жуу;
 - Ас ішу кезінде жүгірмеу, ойнамау;
 - Қасық, шанышқыны дұрыс қолдану;
 - Ыстық тағамды үрлеп барып ішу;
 - Шәй ішкенде абай болу;
 - Тамақты асықпай, әдеппен жеу;
 - Бөтен затты ауызға салмау.

2. Көрсету:

- Дастарқан макеті арқылы қасықты, тәрелкені, нанды дұрыс қолдануды көрсету.

- Қауіпті әрекеттерді (жүгіріп бара жатып ішу, ыстық тағамды бірден ішу) бейнелейтін суреттерді салыстыру.

3. Сұрақ-жауап:

- Неге ас ішер алдында қолымызды жуу керек?
- Ыстық тағамды бірден жесек не болады?
- Қасық пен шанышқыны қалай қолдану керек?

4. Ойын «Дұрыс па, бұрыс па?»

- «Тамақ ішер алдында қолды жуу» – дұрыс.
- «Тамақтанып жүріп ойнау» – бұрыс.
- «Қасықты дұрыс ұстау» – дұрыс.
- «Ыстық тағамды бірден жұтып қою» – бұрыс.

5. Практикалық тапсырма:

- Балалар дастарқан макеті бойынша қасық, шанышқы, тәрелкені дұрыс орналастырады.
- Рөлдік ойын: «Ас ішеміз» – балалар қолын жуып, дастарқан басына отырып, дұрыс тамақтану әдебін көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Тамақтану кезінде қандай ережелерді сақтауымыз керек?
 - Қай кезде денсаулығымызға қауіп төнеді?
- Қорытынды:

«Әдепті әрі қауіпсіз тамақтансақ – денсаулығымыз мықты болады. Ас ішу кезінде әрқашан тәртіпті, ұқыпты болуымыз керек».
- Сергіту ойыны: «Ас дайындаймыз» – балалар қимыл арқылы көкөніс турайды, қасық ұстайды, шай ішеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар тамақтану әдебін біледі;
- Қауіпсіздік ережелерін түсінеді;
- Тамақ ішу кезінде дұрыс дағдыларды қолдана алады;
- Әдептілікке, ұқыптылыққа тәрбиеленеді.

№12 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қауіпсіз үй: қауіпті заттармен танысу

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: Ересек «Ақжелкен»

Ұзақтығы: 25–30 минут

Максаты:

Балаларды үйдегі қауіпті заттармен таныстыру, оларды қолданғанда сақтық шараларын үйрету және қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру.

Міндеттері:

- Балаларды үй ішінде кездесетін қауіпті заттармен (өткір, ыстық, электр, химиялық заттар) таныстыру;
- Қауіпсіздік ережелерін үйрету: бұл заттарды тек үлкендердің рұқсатымен қолдану;
- Қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді ажырата білуге дағдыландыру;
- Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту;
- Үйде тәртіпті, ұқыпты болуға тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Суреттер (пышақ, қайшы, ине, электр құралдары, сіріңке, үтік, газ плитасы, дәрі-дәрмек, тұрмыстық химия), қауіпсіздік белгілері, «қауіпсіз/қауіпті» карточкалары.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Үйіміз – біздің ордамыз,
Қауіпсіздік қорғанымыз.
Сақ болсақ біз әрқашан,
Аман болар арманымыз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Үйде кейбір заттар пайдалы, бірақ дұрыс қолданбаса қауіпті болады:
 - Өткір заттар: пышақ, қайшы, ине.
 - Ыстық заттар: үтік, плита, шәйнек.
 - Электр құралдары: розетка, фен, зарядтағыш.
 - Химиялық заттар: дәрі-дәрмек, тұрмыстық тазалағыштар.
- Бұл заттарды балалар өз бетімен ұстамауы керек, тек үлкендердің рұқсатымен ғана қолдану керек.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы қауіпті заттарды көрсетіп, оларды қолданғанда қандай сақтық керектігін түсіндіру.

- «Қауіпсіз» заттарды да салыстыру (ойыншық, кітап, қалам).

3. Сұрақ-жауап:

- Пышақпен ойнауға бола ма?
- Үтікті неге ұстамау керек?
- Дәріні кім береді?
- Розетканы қолмен ұстауға бола ма?

4. Ойын «Қауіпті ме, қауіпсіз бе?»

- «Бала дәріні өзі ішті» – қауіпті.
- «Бала кітап оқып отыр» – қауіпсіз.
- «Бала розетканы қолымен түртті» – қауіпті.
- «Бала анасына қасық берді» – қауіпсіз.

5. Практикалық тапсырма:

- Карточкалардан қауіпті және қауіпсіз заттарды бөліп, екі топқа орналастыру.
- «Қай затты үлкендер ғана қолдана алады?» ойыны.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Үйде қандай заттар қауіпті?
 - Бұл заттарды неге өзіміз ұстамауымыз керек?
 - Қауіпсіз болу үшін не істейміз?
- Қорытынды:

«Балалар, үйіміз – біздің сүйікті ордамыз. Онда әрқашан қауіпсіз болу үшін қауіпті заттарды өз бетімізше ұстамауымыз керек. Ережені сақтайық!»
- Сергіту сәті: «Қауіпсіздік қимылы» – тәрбиеші қауіпті заттың атын айтады, балалар қолдарын айқастырады; қауіпсіз затты айтса, алақандарын ашады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар үйдегі қауіпті заттарды біледі;
- Қауіпті және қауіпсіз заттарды ажырата алады;
- Қауіпті заттарды тек үлкендердің рұқсатымен қолданатынын түсінеді;
- Үйде тәртіпті, сақ болуды меңгереді.

№13 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Электр құралдары мен розеткаларды қолдану ережелері

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: Ересек «Ақжелкен»

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды электр құралдары мен розеткаларды дұрыс қолдану ережелерімен таныстыру, қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру.

Міндеттері:

- Электр құралдарының (шам, теледидар, үтік, фен, компьютер) адамға пайдасы мен қауіпін түсіндіру;
- Розеткаларға қол тигізудің, зат салудың қауіптілігін көрсету;
- Электр құралдарын тек үлкендердің көмегімен қолдану керектігін үйрету;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтауға баулу;
- Балалардың есте сақтауын, ойлауын, жауапкершілігін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Суреттер (шам, үтік, теледидар, розетка), ойыншық электр құралдары (телефон, шам, фен), «қауіпсіз/қауіпті» карточкалар, бейнематериал.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, тәжірибелік тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Жарық берер шам болып,
Қуат берген ток болып.
Сақ болмасақ әрқашан,
Қауіп төнер бір сәтте!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Электр құралдары бізге көмектеседі: үйді жылытады, жарық береді, тамақ пісіреді.
- Бірақ оларды дұрыс пайдаланбасақ – өте қауіпті.
- Қауіпсіздік ережелері:
 - Розетканы қолмен ұстамау;
 - Розеткаға бөгде зат салмау;
 - Электр құралдарын су қолмен қоспау;
 - Үтікті, плитаны, шамды тек үлкендердің рұқсатымен қолдану;
 - Электр сымдарымен ойнамау.

2. Көрсету:

- Розетка суреті: қолмен тұртудың қауіптілігін түсіндіру.

- Шам, теледидар, фенді суреттер арқылы көрсету.
- «Қауіпсіз/қауіпті әрекет» салыстыру.

3. Сұрақ-жауап:

- Розетканы ұстасақ не болады?
- Үтікпен ойнауға бола ма?
- Электр құралдарын кімнің көмегімен қолданамыз?

4. Ойын «Қауіпсіз бе, қауіпті ме?»

- «Бала розеткаға қасық салды» – қауіпті.
- «Бала шамды анасының рұқсатымен қосты» – қауіпсіз.
- «Бала су қолымен фен қосты» – қауіпті.
- «Бала теледидарды қашықтан басқарғышпен қосты» – қауіпсіз.

5. Практикалық тапсырма:

- «Дұрыс әрекетті тап» – карточкалар арасынан қауіпсіз әрекетті таңдау.
- Ойыншық телефонды, шамды қолдану кезінде дұрыс қимылды көрсету.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Қай заттар электр құралдарына жатады?
 - Розетканы неге ұстамау керек?
 - Электр құралдарын қалай қолданамыз?
- Қорытынды:

«Балалар, электр құралдары пайдалы, бірақ оларды әрқашан тек үлкендердің рұқсатымен қолданамыз. Розеткаға ешқашан қол тигізбейміз!»
- Сергіту ойыны: «Жарық – тоқта» – тәрбиеші «жарық» десе, балалар қолдарын жайып күлімдейді, «тоқта» десе – қолдарын айқастырады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар электр құралдары мен розеткалардың қауіптілігін біледі;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтауды үйренеді;
- Қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді ажырата алады;
- Сақтық пен жауапкершілікке тәрбиеленеді.

№14 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Табиғаттағы қауіпсіздік: өсімдік, су, күн

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: Ересек, мектепалды топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды табиғат аясында өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, өсімдік, су және күнмен байланысты қауіпсіздік ережелерін меңгерту.

Міндеттері:

- Балаларды улы өсімдіктерден, тікенді ағаштардан сақтануға үйрету;
- Су айдындары жанында ойнаудың қауіптілігін түсіндіру;
- Күннің астында ұзақ жүрмеу, бас киім кию керектігін үйрету;
- Табиғатқа қамқорлық жасауға тәрбиелеу;
- Есте сақтауын, ойлауын дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Өсімдіктердің суреттері (гүлдер, тікенді өсімдік, улы санырауқұлақ), су айдыны, күннің суреті, қауіпсіздік белгілері, карточкалар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Табиғатты сүйеміз,
Қорғап әр кез жүреміз.
Қауіпсіздік ережесін,
Әрқашан да білеміз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Өсімдіктер:**
 - Бейтаныс өсімдікті жұлмау, ауызға салмау;
 - Тікенді өсімдіктерден абай болу;
 - Гүлдерді сындырмай, тек тамашалау.
- **Су:**
 - Су жанында ойнамау;
 - Өзенге, көлге ересектерсіз бармау;
 - Су ішіне зат тастамау.
- **Күн:**
 - Күннің астында ұзақ тұрмау;

- Бас киім кию;
- Ыстык күнде көлеңкеде ойнау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы қауіпсіз және қауіпті әрекеттерді көрсету.
- Балаларға улы өсімдік пен пайдалы өсімдіктің суретін салыстыру.

3. Сұрақ-жауап:

- Өсімдіктермен қалай қарым-қатынас жасау керек?
- Су жанында ойнауға бола ма?
- Ыстык күнде не істеуіміз керек?

4. Ойын «Қауіпсіз бе, қауіпті ме?»

- «Бала гүлді жұлып, аузына салды» – қауіпті.
- «Бала гүлді іскеп, тамашалады» – қауіпсіз.
- «Балалар өзен жағасында жалғыз ойнап жүр» – қауіпті.
- «Балалар көлеңкеде ойнап отыр» – қауіпсіз.

5. Практикалық тапсырма:

- «Дұрыс әрекетті тап» карточка ойыны: балалар қауіпсіз әрекеттерді таңдайды.
- Рөлдік ойын: «Күн ыстықта серуен» – балалар бас киім киіп, көлеңке іздейді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Табиғатта қандай қауіпсіздік ережелерін сақтау керек?
 - Су жанында қалай болу керек?
 - Күннен қалай қорғанамыз?
- Қорытынды:

«Балалар, табиғат бізге қуаныш сыйлайды. Бірақ әрқашан сақ болып, қауіпсіздікті ұмытпайық. Табиғатты қорғап, өзімізді қорғайық!»
- Сергіту ойыны: «Күн – су – гүл» – тәрбиеші сөзді айтады, балалар қимылмен көрсетеді (күн – қолдарын жайып жылу шашады, су – толқын қозғалысын жасайды, гүл – гүл ашқандай қимыл).

Күтілетін нәтиже:

- Балалар өсімдік, су, күнмен байланысты қауіпсіздік ережелерін біледі;
- Қауіпті және қауіпсіз жағдайларды ажырата алады;
- Табиғатқа қамқорлық жасай біледі;
- Өз денсаулығын қорғауды меңгереді.

№15 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Өрт қауіпсіздігі: сіріңке, электр, газ

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды өрттің шығу себептерімен және оны алдын алу ережелерімен таныстыру, сіріңке, электр және газдың қауіптілігін түсіндіру.

Міндеттері:

- Өрттің қалай пайда болатынын балаларға түсіндіру;
- Сіріңкені, электр құралдарын және газды өз бетімен қолдануға болмайтынын үйрету;
- Өрт кезінде дұрыс әрекет ету ережелерін меңгерту;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын дамыту;
- Сақтыққа, тәртіпке, жауапкершілікке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Суреттер (сіріңке, газ плита, розетка, түтін), қауіпсіздік белгілері, өрт сөндіргіш макеті, «101» және «112» жедел қызмет телефон нөмірлері жазылған плакат.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, жағдаяттық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Сақ болайық әрқашан,
Отты қолға алмастан.
Қауіпсіздік ережесін,
Ұмытпайық ешқашан!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Сіріңке:** кішкентай ғана таяқша, бірақ өрттің себебі болуы мүмкін. Онымен ойнауға болмайды.
- **Электр:** үтік, шам, плита – егер дұрыс қолданбасак, өрт шығуы мүмкін.
- **Газ:** плита мен газ баллоны – тек үлкендер қолданады, балалар жақындамауы керек.

2. Қауіпсіздік ережелері:

- Сіріңке, от жақпаймыз;
- Электр құралдарын өзіміз қоспаймыз;
- Газ плитасына жоламаймыз;
- Өртті көрсен – ересектерге хабарлаймыз, «101» немесе «112»-ге қоңырау шаламыз.

3. Көрсету:

- Суреттер арқылы қауіпті әрекеттерді талдау.
- Өрт сөндіргіштің суретін көрсету.

4. Сұрақ-жауап:

- Сіріңкемен ойнауға бола ма?
- Электр құралдарын кім қосады?
- Өрт шықса қайда хабарлаймыз?

5. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- «Бала сіріңке ұстап отыр» – қауіпті.
- «Бала анасына розетканы қосуды тапсырды» – қауіпсіз.
- «Балалар газ плитасында ойнап жүр» – қауіпті.
- «Бала ересектерге өрт шыққанын айтты» – қауіпсіз.

6. Жағдаяттық тапсырма:

- «Үйде түтін шығып жатыр. Сен не істейсің?»
- «Сіріңке тауып алдың. Қалай әрекет етесің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Өртті неден шығаруға болады?
 - Қандай заттар қауіпті?
 - Өрт шыққанда кімге хабарлаймыз?
- Қорытынды:

«Өрт – қауіпті. Сондықтан сіріңкемен ойнамаймыз, электр мен газды өз бетімізше қолданбаймыз. Қауіпсіздікті әрқашан сақтаймыз».
- Сергіту ойыны: «Өрт сөндірушілер» – балалар қимылмен су шашқандай әрекет жасайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар өрттің қалай шығатынын біледі;
- Сіріңке, электр және газдың қауіпті екенін түсінеді;
- Өрт кезіндегі алғашқы әрекеттерді меңгереді;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтайды.

№16 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Су айдынындағы қауіпсіздік

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен»Ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды су айдындары (өзен, көл, бассейн) жанында қауіпсіз ұстауға үйрету, қауіпсіздік ережелерін меңгерту.

Міндеттері:

- Су айдыны жанындағы қауіпті жағдайлармен таныстыру;
- Балаларды тек үлкендердің қасында суға баруға үйрету;
- Суға түсу кезіндегі қауіпсіздік ережелерін түсіндіру;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтаудың маңызын ұғындыру;
- Есте сақтауын, ойлауын, сақтық қабілеттерін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Өзен, көл, бассейн суреттері; құтқарушы суреті; құтқару шеңбері макеті; «қауіпсіз/қауіпті» карточкалары.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Су – досымыз, бірақ та,
Сақ болмасақ – қауіпті.
Ережені есте сақтап,
Жүреміз біз қауіпсіз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Су айдыны – әдемі, бірақ қауіпті орта.
- **Ережелер:**
 - Суға тек үлкендермен бірге бару;
 - Терең суға түспеу;
 - Жағада ойнау;
 - Бейтаныс жерге секірмеу;
 - Бір-бірін суға итермеу;
 - Суға түскенде құтқарушының нұсқауын тыңдау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы балалардың дұрыс және бұрыс әрекеттерін салыстыру.

- Құтқару шеңберін қолдануды көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Суға барғанда кіммен жүреміз?
- Неге терең суға баруға болмайды?
- Құтқарушының сөзін тыңдау не үшін керек?

4. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- «Бала жалғыз суға кетті» – қауіпті.
- «Бала анасымен су жағасында отыр» – қауіпсіз.
- «Балалар бір-бірін суға итерді» – қауіпті.
- «Бала құтқару шеңберін пайдаланды» – қауіпсіз.

5. Жағдаяттық тапсырма:

- «Досың суға батып бара жатса, не істейсің?» (Жүгіремін, үлкендерді шақырамын, «112»-ге хабарлаймыз).

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Су айдынында қалай ойнауға болады?
 - Неге жалғыз баруға болмайды?
 - Суға түскенде қандай ережелерді сақтау керек?
- Қорытынды:
«Су – пайдалы, бірақ абайламасақ қауіпті. Сондықтан әрқашан үлкендермен бірге суға барамыз, қауіпсіздік ережесін сақтаймыз».
- Сергіту ойыны: «Толқын – жаға» – тәрбиеші «толқын» десе, балалар қолдарын толқындай шайқайды, «жаға» десе – алақандарымен жерді көрсетеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар су айдыны жанындағы қауіпсіздік ережелерін біледі;
- Қауіпсіз және қауіпті әрекеттерді ажырата алады;
- Су жанында сақ болуды меңгереді;
- Сақтыққа, тәртіпке тәрбиеленеді.

№17 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қыс мезгіліндегі қауіпсіздік (мұз, қар, сырғанақ)

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды қыс мезгілінде көшеде, мұз үстінде және сырғанақта ойнау кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Міндеттері:

- Балаларға мұз үстінде, қарда және сырғанақта ойнаудың қауіпті тұстарын түсіндіру;
- Қысқы серуен кезіндегі қауіпсіздік ережелерін үйрету;
- Қауіпсіз және қауіпті әрекеттерді ажырата білуге дағдыландыру;
- Сақтыққа, тәртіпке, жауапкершілікке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Қар, мұз, сырғанақ бейнеленген суреттер; қауіпсіздік ережелері жазылған карточкалар; қысқы киім (қалпақ, қолғап, шарф) үлгілері.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, тәжірибелік тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қыс мезгілі келді бізге,
Қар жауыпты жерде, түзде.
Сақ болайық ойнағанда,
Қауіпсіздік еске бізде!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Мұз:**
 - Мұз үстіне жалғыз шыкпау;
 - Мұздың мықты, әлсіз екенін білмейміз, сондықтан абай болу керек;
 - Жарықшақ мұзға жоламау.
- **Қар:**
 - Қалың қарға кірмеу;
 - Қарды лақтырғанда абай болу, бетке тастамау;
 - Қардың астында тас, мұз болуы мүмкін.
- **Сырғанақ:**
 - Сырғанақта кезекпен түсу;
 - Бір-бірін итермеу;

- Сырғанақтың төменгі жағында тұрмау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы қауіпсіз және қауіпті әрекеттерді салыстыру.
- Қысқы киім үлгісін көрсетіп, суықтан қорғану тәсілін түсіндіру.

3. Сұрақ-жауап:

- Мұз үстінде ойнауға бола ма?
- Сырғанақта кезекпен түспесек не болады?
- Қыста неге жылы киіну керек?

4. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- «Бала мұздың үстінде жалғыз жүр» – қауіпті.
- «Балалар сырғанақта кезекпен ойнады» – қауіпсіз.
- «Бала қарды досының бетіне атты» – қауіпті.
- «Балалар жылы киініп серуендеді» – қауіпсіз.

5. Практикалық тапсырма:

- Қауіпсіздік ережелері жазылған карточкаларды дұрыс ретпен қою.
- Рөлдік ойын: «Қысқы серуен» – балалар мұздан, қардан сақтанып, сырғанақта кезекпен ойнауды көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Қыста серуендегенде қалай сақ боламыз?
 - Мұз үстінде ойнауға бола ма?
 - Сырғанақта қандай ережелерді сақтау керек?
- Қорытынды:

«Қысқы ойындар көңілді, бірақ қауіпсіздікті сақтамасақ – қауіпті. Сондықтан әрқашан абай болайық!»
- Сергіту ойыны: «Қар түсті» – тәрбиеші «қар жауды» десе, балалар қолдарымен қар шашқандай қимыл жасайды, «мұз» десе – тоңғандай қимылдайды, «сырғанақ» десе – сырғанайтын қимыл жасайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар қыс мезгіліндегі қауіпсіздік ережелерін біледі;
- Қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді ажырата алады;
- Суықтан қорғанудың жолдарын меңгереді;
- Қауіпсіздікке, тәртіпке, ұқыптылыққа тәрбиеленеді.

№18 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Жаз мезгіліндегі қауіпсіздік (күн, су, жәндіктер)

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды жаз мезгілінде табиғатта өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, күн, су және жәндіктерге байланысты қауіпсіздік ережелерін меңгерту.

Міндеттері:

- Балаларға күннің астында ұзақ болудың зиянын түсіндіру;
- Су айдынында және жағажайда ойнау ережелерін үйрету;
- Жәндіктерден сақтанудың жолдарын меңгерту;
- Табиғатты қорғауға тәрбиелеу;
- Есте сақтауын, ойлауын, сөйлеуін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Күн, өзен, көл, ара, шыбын, маса суреттері; күннен қорғайтын бас киім, су ішетін бөтелке, жағдаяттық карточкалар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Жаз қызыққа толады,
Балалар шаттанады.
Қауіпсіздік ережесін,
Әрқашан да сақтайды!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Күн:**
 - Күннің астында ұзақ тұрмау;
 - Бас киім кию, су ішу;
 - Түскі уақытта көлеңкеде ойнау.
- **Су:**
 - Суға үлкендерсіз бармау;
 - Тереңге жүзбеу;
 - Су жағасында ойнағанда абай болу.
- **Жәндіктер:**
 - Ара, маса шақпау үшін сақ болу;

- Жәндіктердің ұясын бұзбау;
- Жәндікті ұстауға болмайды.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы «қауіпсіз» және «қауіпті» әрекеттерді салыстыру.
- Бас киім, су ішетін бөтелкенің маңызын көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Жазда не үшін бас киім кию керек?
- Суға жалғыз баруға бола ма?
- Жәндіктерге не үшін тиіспеу керек?

4. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- «Бала күннің астында ұзақ тұр» – қауіпті.
- «Бала бас киім киіп ойнады» – қауіпсіз.
- «Балалар жалғыз өзенге барды» – қауіпті.
- «Балалар көлеңкеде ойнады» – қауіпсіз.
- «Бала ара ұясына тас лақтырды» – қауіпті.

5. Практикалық тапсырма:

- Балаларға карточкадан жазда қауіпсіз әрекеттерді таңдату.
- «Күн ыстықта серуен» рөлдік ойыны – балалар бас киім киіп, су ішеді, көлеңке іздейді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Жазда күннен қалай қорғанамыз?
 - Су айдынында қалай ойнаймыз?
 - Жәндіктерден қалай сақтанамыз?
- Қорытынды:

«Жаз мезгілі – көңілді шак. Бірақ қауіпсіздікті ұмытпайық: күннен, судан, жәндіктерден сақ болуымыз керек».
- Сергіту ойыны: «Күн – су – жәндік» – тәрбиеші сөз айтады, балалар қимылмен көрсетеді (күн – алақанын жаяды, су – толқын қозғалысын жасайды, жәндік – қолымен ұшып жүргендей қимылдайды).

Күтілетін нәтиже:

- Балалар жаздағы қауіпсіздік ережелерін біледі;
- Қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді ажырата алады;
- Денсаулығын қорғаудың қарапайым жолдарын меңгереді;
- Табиғатты қорғауға тәрбиеленеді.

№19 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Дәрі-дәрмек пен тұрмыстық химиядан сақтану

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды дәрі-дәрмек пен тұрмыстық химиялық заттардың қауіпті екенін түсіндіріп, оларды қолдануда сақтыққа үйрету.

Міндеттері:

- Балаларға дәрі-дәрмек пен тұрмыстық химияның тек ересектерге арналғанын түсіндіру;
- Бұл заттарды өз бетімен пайдалануға болмайтынын үйрету;
- Дәріні тек дәрігер немесе ата-ананың бақылауымен қабылдау керектігін түсіндіру;
- Қауіпті жағдайларда ересектерден көмек сұрауға дағдыландыру;
- Балалардың есте сақтауын, ойлауын, жауапкершілігін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Дәрілер қорабының суреті, дәрі-дәрмек бөтелкелері мен тұрмыстық химия (жуғыш ұнтақ, ағартқыш, тазалағыш сұйықтық) суреттері, «қауіпсіз/қауіпті» карточкалары, жедел қызметтің «103» және «112» нөмірлері жазылған плакат.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, жағдаяттық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Сақ болайық әрқашан,
Дәріні қолға алмастан.
Химиямен ойнамай,
Қауіпсіздік сақтайық!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Дәрі-дәрмек:**
 - Дәрі – ем үшін қажет, бірақ оны дұрыс қолданбаса, зиянды.
 - Дәріні өз бетімен ішуге болмайды.
 - Дәріні тек дәрігер немесе ата-ана береді.
- **Тұрмыстық химия:**
 - Үйді тазалау үшін қажет заттар.
 - Бірақ ішіп қойсаң немесе теріге тисе – зиянды.
 - Химиямен ойнауға болмайды.

2. Қауіпсіздік ережелері:

- Дәрі-дәрмекті өз бетімен қолдануға болмайды;
- Тұрмыстық химияны ұстамау;
- Егер байқамай ішіп қойсаң – дереу ересектерге айту керек;
- Қажет жағдайда «103» немесе «112»-ге хабарласу.

3. Көрсету:

- Дәрі-дәрмек пен химиялық заттардың суреттерін көрсету.
- Қауіпті әрекеттерді сурет арқылы түсіндіру.

4. Сұрақ-жауап:

- Дәріні кім береді?
- Химиялық заттармен ойнауға бола ма?
- Қауіпті жағдай болғанда кімнен көмек сұраймыз?

5. Ойын «Дұрыс па, бұрыс па?»

- «Бала дәріні өзі ішті» – бұрыс.
- «Бала анасынан дәрі сұрады» – дұрыс.
- «Балалар жутып ұнтақпен ойнады» – бұрыс.
- «Бала химияны үлкенге берді» – дұрыс.

6. Жағдаяттық тапсырма:

- «Досың дәріні өз бетімен ішкісі келді. Сен не істейсің?»
- «Химия құтысын тауып алдың. Не істейсің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Дәріні кім береді?
 - Химиямен ойнауға бола ма?
 - Қауіп төнгенде кімге хабарлаймыз?
- Қорытынды:
«Балалар, дәрі-дәрмек пен тұрмыстық химия – пайдалы, бірақ дұрыс қолданбасақ өте қауіпті. Сондықтан оларды тек үлкендердің бақылауымен қолданамыз».
- Сергіту ойыны: «Қауіпсіздік ережесі» – тәрбиеші «дәрі» десе – балалар «тек дәрігер береді» деп айтады; «химия» десе – «ұстамаймыз» дейді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар дәрі-дәрмек пен тұрмыстық химияның қауіпті екенін біледі;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтауды үйренеді;
- Өз бетімен қолданбайтынын түсінеді;
- Жауапкершілікке тәрбиеленеді.

№20 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Ас үйдегі қауіпсіздік ережелері

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды ас үйде қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету, қауіпті құрал-жабдықтармен таныстыру және абай болуға тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Ас үйдегі қауіпті заттармен (пышақ, қайшы, ыстық плита, шәйнек, үтік, электр құралдары) таныстыру;
- Ас үйде тек үлкендердің бақылауымен болу керектігін түсіндіру;
- Ыстық тағам мен өткір заттардан сақтануды үйрету;
- Балалардың есте сақтауын, ойлауын, сөйлеуін дамыту;
- Тәртіпке, ұқыптылыққа, сақтыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Ас үйдін суреті; қауіпті құралдардың суреттері (пышақ, шәйнек, пеш, миксер); қауіпсіздік ережелері жазылған карточкалар; «қауіпсіз/қауіпті» жағдайлар бейнеленген суреттер.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, жағдаяттық тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Ас үй – біздің ордамыз,
Қауіпсіздік қорғанымыз.
Әрбір істі бастарда,
Ережені сақтаймыз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Ас үйде пайдалы заттар да бар, қауіпті заттар да бар.
- **Қауіпті заттар:**
 - Пышақ, қайшы – жарақат салуы мүмкін;
 - Шәйнек, пеш – күйік болуы мүмкін;
 - Электр құралдары – тоқ соғуы мүмкін.
- Ас үйде әрқашан тек үлкендермен бірге болу керек.

2. Қауіпсіздік ережелері:

- Ас үйде жүгірмеу, ойнамау;
- Ыстық заттарға жақындамау;

- Өткір заттарды ұстамау;
- Электр құралдарын қоспау;
- Тамақ ішу алдында қолды жуу.

3. Көрсету:

- Ас үй суретіндегі қауіпті заттарды көрсету;
- Қауіпсіз және қауіпті әрекеттерді суреттер арқылы салыстыру.

4. Сұрақ-жауап:

- Ас үйде неге ойнауға болмайды?
- Пышақпен кім жұмыс істейді?
- Ыстық шәйнекке неге жоламау керек?

5. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- «Бала пештің қасында ойнап жүр» – қауіпті.
- «Бала анасымен бірге көкөніс жуып жатыр» – қауіпсіз.
- «Бала электр шәйнегін өзі қосты» – қауіпті.
- «Бала ас алдында қолын жуды» – қауіпсіз.

6. Жағдаяттық тапсырма:

- «Досың ас үйде пышақ тауып алды. Не істейсің?»
- «Шәйнек қайнап тұр. Сен қалай әрекет етесің?»

III. Қорытынды бөлім

Балаларға сұрақ:

- Ас үйде қандай заттар қауіпті?
- Қауіпсіздік үшін не істеуіміз керек?
- Қорытынды:
«Ас үй – пайдалы да, қауіпті де орын. Сондықтан әрқашан абай болып, үлкендердің рұқсатымен ғана ас үйде болуымыз керек».
- Сергіту ойыны: «Ас үйде» – тәрбиеші «пышақ» десе – балалар қолдарын айкастырады, «қасық» десе – қимылмен тамақ ішкендей болады, «шәйнек» десе – қолдарын ыстықтан қорғағандай сілкілейді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар ас үйдегі қауіпті заттарды біледі;
- Қауіпсіздік ережелерін түсінеді және сақтайды;
- Қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді ажырата алады;
- Тәртіпке, сақтыққа тәрбиеленеді.

№21 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Ойыншықтармен ойнаудағы қауіпсіздік

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды ойыншықтарды дұрыс және қауіпсіз қолдануға үйрету, тәртіпке және ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларды ойыншықтарды дұрыс ойнауға, оларды ұқыпты қолдануға үйрету;
- Қауіпсіздік ережелерін меңгерту: өткір, сынғыш ойыншықтармен ойнамау;
- Үлкен ойыншықтарды бөлісіп ойнауды дамыту;
- Тәртіпті, сақтықты, жауапкершілікті қалыптастыру;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын, сөйлеуін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Әртүрлі ойыншықтар (доп, қуыршақ, көлік, құрастырғыш, жұмсақ ойыншықтар), «қауіпсіз/қауіпті» жағдай суреттері, ойыншық сөресі.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, тәжірибелік тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Ойыншықтар – досымыз,
Қуанышқа бөледі.
Ойнағанда сақ болып,
Қауіпсіздік етеді!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Ойыншықтар бізді көңілдендіреді, бірақ оларды дұрыс қолдану керек.
- **Ережелер:**
 - Сынған ойыншықпен ойнамау;
 - Өткір бұрышты ойыншықтарды қолданбау;
 - Үлкен ойыншықтарды бөлісіп ойнау;
 - Ойыннан кейін ойыншықтарды орнына қою;
 - Кішкентай бөлшектері бар ойыншықтарды ауызға салмау.

2. Көрсету:

- Балаларға дұрыс және бұрыс әрекеттерді суреттер арқылы көрсету.
- Сынған ойыншық пен бүтін ойыншықты салыстыру.

3. Сұрақ-жауап:

- Сынған ойыншықпен ойнауға бола ма?
- Құрастырғыш бөлшектерін ауызға салуға бола ма?
- Ойыншықпен ойнап болған соң не істейміз?

4. Ойын «Дұрыс па, бұрыс па?»

- «Бала доппен ойнады» – дұрыс.
- «Бала ойыншықтың сынығын аузына салды» – бұрыс.
- «Балалар ойыншықты бөлісіп ойнады» – дұрыс.
- «Бала ойыншықты еденге тастады» – бұрыс.

5. Практикалық тапсырма:

- Балаларға ойыншықтар беріледі, оларды қауіпсіз/қауіпті деп бөлу.
- «Ойыншықты орнына қой» жаттығуы.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Қандай ойыншықтар қауіпті?
 - Ойыншықты неге орнына қою керек?
- Қорытынды:
«Ойыншықтар – біздің достарымыз. Бірақ олармен ойнағанда әрқашан тәртіп пен қауіпсіздікті сақтаймыз».
- Сергіту ойыны: «Ойыншық қимылы» – тәрбиеші ойыншық атын айтады, балалар қимылмен көрсетеді (доп – секіреді, қуыршақ – қолын жайып билейді, көлік – «rrr» деп дыбыс шығарады).

Күтілетін нәтиже:

- Балалар ойыншықтармен ойнау ережелерін біледі;
- Қауіпсіз және қауіпті ойыншықтарды ажырата алады;
- Ұқыптылыққа, тәртіпке үйренеді;
- Ойын кезінде сақ болуды меңгереді.

№22 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Ойын алаңындағы қауіпсіздік

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліпшесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды ойын алаңында қауіпсіз ойнау ережелерімен таныстыру, сақтыққа және тәртіпке тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларға ойын алаңындағы қауіпті жағдайларды түсіндіру;
- Ойын құралдарын (сырғанақ, әткеншек, баспалдақ) дұрыс пайдалануды үйрету;
- Бір-біріне қамқорлық жасауға, кезек сақтауға баулу;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтаудың маңызын ұғындыру;
- Жауапкершілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Ойын алаңының суреті; әткеншек, сырғанақ, баспалдақ макеттері немесе суреттері; «қауіпсіз/қауіпті» карточкалар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Ойын қызық алаңда,
Көңіл толы қуанда.
Сақ болайық әрқашан,
Қауіпсіздік — жаныңда!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Сырғанақ:** кезекпен сырғанау, итермеу, төменде тұрмау.
- **Әткеншек:** бір бала ғана тебіледі, астынан өтпеу.
- **Баспалдақ:** асықпай шығу, итермей түсу.
- Алаңда жүгірмеу, бір-бірін итермеу.
- Қоршаудан шықпау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы дұрыс және бұрыс әрекеттерді салыстыру.
- Балалардың рөлдік қимылмен сырғанақтан, әткеншектен дұрыс түсуін көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Сырғанақтан қалай түсеміз?
- Әткеншекке қанша бала мінуі керек?
- Неге кезекті сақтау қажет?

4. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- «Балалар сырғанақта кезекпен ойнады» – қауіпсіз.
- «Бала әткеншектің астынан өтті» – қауіпті.
- «Бала баспалдақтан асықпай түсті» – қауіпсіз.

- «Балалар бір-бірін итерді» – қауіпті.

5. Практикалық тапсырма:

- «Ойын алаңындағы дұрыс әрекет» суретін таңдау.
- Рөлдік ойын: балалар топпен сырғанақтан кезекпен түсуді көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Ойын алаңында қандай ережелерді сақтау керек?
 - Қай кезде ойын қауіпті болады?
- Қорытынды:
«Ойын алаңы – қызық пен қуаныш сыйлайды. Бірақ қауіпсіздікті сақтасақ ғана, ойын көңілді әрі пайдалы болады».
- Сергіту ойыны: «Ойын алаңы» – тәрбиеші «сырғанақ» десе – балалар сырғанағандай, «әткеншек» десе – тербелгендей, «баспалдақ» десе – көтерілгендей қимыл жасайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар ойын алаңындағы қауіпсіздік ережелерін біледі;
- Дұрыс және бұрыс әрекеттерді ажырата алады;
- Кезек сақтап, бір-біріне қамқорлық жасайды;
- Сақтық пен тәртіпке тәрбиеленеді.

№23 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Көшеде және жолда қауіпсіздік

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліпшесі)

Тобы: «Ақжелкен»Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды көшеде және жолда өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, жол ережелерін меңгерту, тәртіпке тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларды жаяу жүргінші жолымен жүруге үйрету;
- Бағдаршам мен жол белгілерінің маңызын түсіндіру;
- Көшеде жүру мәдениетін қалыптастыру;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтауды күнделікті әдетке айналдыру;
- Балалардың есте сақтауын, ойлауын, сөйлеуін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Бағдаршам макеті, жол белгілері суреттері, «жаяу жүргінші өткелі» суреті, ойыншық көліктер, қауіпсіздік карточкалары.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, рөлдік ойын, тәжірибелік тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Көшеде біз тәртіпті,
Сақ боламыз әрқашан.
Жол ережесін білеміз,
Қауіпсіздік – басты заң!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Көшеде әрқашан жаяу жүргінші жолымен жүру керек.
- Бағдаршам түсін білу:
 - Қызыл – тоқта!
 - Сары – дайындал!
 - Жасыл – жүр!
- Жол белгілерін білу: «Жаяу жүргінші өткелі», «Балалар», «Қоғамдық көлік аялдамасы».
- Машина жолына жүгіріп шықпау, үлкендердің қасында жүру.

2. Көрсету:

- Бағдаршам макеті арқылы ережелерді көрсету.

- Жол белгілерін таныстыру.
- «Жаяу жүргінші өткелі» суреті арқылы жолдан дұрыс өту тәсілін көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Бағдаршамның қызыл түсі нені білдіреді?
- Жолдан қай жерден өтуге болады?
- Неге көлікке жақындағанда абай болу керек?

4. Ойын «Бағдаршам»

- Тәрбиеші түстерді көрсетеді: қызыл – балалар тоқтайды, сары – қолдарын жайып дайындалады, жасыл – жүреді.

5. Рөлдік ойын «Жолдағы жүргінші»

- Бір топ бала жаяу жүргінші болады, екінші топ көлік жүргізушілері. Жолдан өту ережесін тәжірибе жүзінде көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Жолдан қай кезде өтуге болады?
 - Бағдаршамның түстері нені білдіреді?
- Қорытынды:

«Жолда әрқашан тәртіп сақтап, бағдаршамға бағынуымыз керек. Жол ережесін сақтасақ – аман боламыз».
- Сергіту ойыны: «Көлік – жүргінші» – тәрбиеші «көлік» десе – балалар рөл ойнап дыбыс шығарады, «жүргінші» десе – қолдарын көтеріп өтеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар бағдаршам түстерін ажырата біледі;
- Жолдан өту ережесін меңгереді;
- Қауіпсіздік пен тәртіптің маңызын түсінеді;
- Сақтықты күнделікті әдетке айналдырады.

№24 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Бағдаршам – біздің досымыз

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі, жол ережесі)

Тобы: «Ақжелкен»Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды бағдаршамның қызметімен таныстыру, түстерін ажыратуға үйрету, жолда жүру мәдениетін қалыптастыру.

Міндеттері:

- Бағдаршамның не үшін қажет екенін түсіндіру;
- Бағдаршам түстерін (қызыл, сары, жасыл) ажырата білуге үйрету;
- Жолдан өту кезінде қауіпсіздік ережелерін меңгерту;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын, зейінін дамыту;
- Сақтыққа, тәртіпке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Бағдаршам макеті немесе суреті, жол белгілері, ойыншық көліктер, түрлі түсті дөңгелек карточкалар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, рөлдік тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Жолда жүру – тәртіп қой,
Тәртіп сақта бәріміз.
Бағдаршам – досымыз,
Қауіпсіздік кілтіміз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Бағдаршам – көліктер мен адамдардың жолда тәртіппен жүруіне көмектесетін құрал.
- Оның үш көзі бар:
 - **Қызыл** – тоқта!
 - **Сары** – дайындал!
 - **Жасыл** – жүр!

2. Көрсету:

- Бағдаршам макетін пайдаланып түстерді түсіндіру.
- Жолдан өту кезінде бағдаршамға қараудың маңызын көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Бағдаршам не үшін керек?

- Қызыл түс нені білдіреді?
- Қай түсте жолдан өтуге болады?

4. Ойын «Бағдаршам түстері»

- Тәрбиеші түстерді көрсетеді:
 - Қызыл – балалар тоқтайды.
 - Сары – колдарын екі жаққа созып «дайындал» деп тұрады.
 - Жасыл – жүреді.

5. Рөлдік ойын «Жолдан өтеміз»

- Бір бөлігі көлік жүргізушілері, екінші бөлігі жаяу жүргіншілер болып ойнайды.
- Бағдаршамға қарап дұрыс әрекет жасайды.

III. Қорытынды бөлім

- Балалардан сұрақ:
 - Бағдаршамды неге «досымыз» дейміз?
 - Қай түсте тоқтау керек?
 - Қай түсте жүруге болады?
- Қорытынды:

«Балалар, бағдаршам – біздің қауіпсіздігімізді сақтайтын досымыз. Оның ережесін әрқашан орындауымыз керек».
- Сергіту ойыны: «Жүргінші мен көлік» – тәрбиеші «көлік» десе – балалар машинаның дыбысын салады, «жүргінші» десе – колдарын көтеріп жолдан өтеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар бағдаршамның қызметін біледі;
- Түстерін ажырата алады;
- Жолда жүру мәдениетін меңгереді;
- Сақтық пен тәртіпке тәрбиеленеді.

№25 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Жаяу жүргінші жолы (зебра)

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі, жол ережесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды «жаяу жүргінші жолымен» (зебра) дұрыс өтуді үйрету, жолда қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру.

Міндеттері:

- Балаларды «жаяу жүргінші жолы» ұғымымен таныстыру;
- Жолдан өту кезінде бағдаршам мен үлкендердің нұсқауын орындауға үйрету;
- Қауіпсіздік ережелерін меңгерту;
- Зейінін, ойлауын, есте сақтауын дамыту;
- Тәртіпке, сақтыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

«Зебра» жолақтарының суреті немесе макеті, ойыншық көліктер, бағдаршам макеті, қауіпсіздік карточкалары.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, рөлдік тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Жол ережесін білеміз,
Әрқашан сақтап жүреміз.
Зебра жолы – досымыз,
Қауіпсіздігіміз – өзіміз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Жолда арнайы **жаяу жүргінші өткелі (зебра)** болады. Ол – ақ жолақтармен сызылған жол бөлігі.
- Жаяу жүргіншілер тек зебрадан өтеді.
- Өткенде алдымен екі жаққа қарап, бағдаршамға назар аударады.
- Әрқашан үлкендердің қасында жүру керек.

2. Көрсету:

- Зебра суреті мен ойыншық көліктерді пайдаланып жолдан өту ережесін көрсету.
- «Дұрыс» және «бұрыс» әрекеттерді салыстыру.

3. Сұрақ-жауап:

- Жолдан қай жерден өтуге болады?

- Өткенде алдымен не істейміз?
- Зебра не үшін керек?

4. Ойын «Зебрадан өтейік»

- Балалар жолақтардың үстімен жүреді.
- Бағдаршам түсіне сәйкес қимылдайды: қызыл – тоқтайды, жасыл – өтеді.

5. Рөлдік ойын «Жүргінші және көлік»

- Бір топ бала жаяу жүргінші, екінші топ – көлік жүргізушілері.
- Зебрадан дұрыс өтуді тәжірибе жүзінде көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Жолдан қалай өтеміз?
 - Зебраның пайдасы қандай?
- Қорытынды:

«Балалар, жаяу жүргінші өткелі – біздің қауіпсіздігімізді сақтайтын жолақ. Әрқашан зебрадан өтейік».
- Сергіту ойыны: «Жолақтармен жүрейік» – балалар ақ сызықтармен секіріп өтеді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар «зебра» ұғымын біледі;
- Жолдан дұрыс өтуді меңгереді;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтайды;
- Сактыққа, тәртіпке тәрбиеленеді.

№26 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Жол белгілері бізге не айтады?

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі, жол ережесі)

Тобы: «Ақжелкен»Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды негізгі жол белгілерімен таныстыру, олардың мағынасын түсіндіріп, жолдағы қауіпсіз жүріс-тұрысқа баулу.

Міндеттері:

- Балаларды жол белгілерінің түрлерімен (ескертуші, тыйым салушы, нұсқаушы, ақпараттық) таныстыру;
- Әр белгінің мағынасын түсіндіріп, күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтауға дағдыландыру;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын, сөйлеуін дамыту;
- Сақтыққа, тәртіпке, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Жол белгілерінің суреттері немесе макеттері («Жаяу жүргінші өткелі», «Балалар», «Токта», «Автобус аялдамасы», «Жылдамдықты шектеу»), ойыншық көліктер, плакат.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, рөлдік тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Жол белгілері – көзіміз,
Тәртіпке шақырады бізді.
Сақ болуға үйретіп,
Қауіпсіз етеді өмірді!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Жол белгілері – жолдағы тәртіп пен қауіпсіздікті сақтауға арналған.
- **Негізгі белгілер:**
 - «Жаяу жүргінші өткелі» – жаяуларға жол.
 - «Балалар» – мектеп, балабақша жанындағы жол.
 - «Токта» – көліктер тоқтайды.
 - «Автобус аялдамасы» – қоғамдық көліктің орны.
 - «Жылдамдықты шектеу» – көліктер жылдамдығын азайтады.

2. Көрсету:

- Белгілердің суреттерін көрсету.

- Әр белгіге мысал келтіру (балабақша жанында «Балалар» белгісі тұрады).

3. Сұрақ-жауап:

- «Жаяу жүргінші өткелі» белгісі нені білдіреді?
- Қай белгіде тоқтау керек?
- «Балалар» белгісі қай жерде тұрады?

4. Ойын «Белгіні тап»

- Тәрбиеші белгіні көрсетеді, балалар оның атын және мағынасын айтады.

5. Рөлдік ойын «Жол үстінде»

- Бір топ бала – жүргізуші, екіншілері – жаяу жүргіншілер.
- Жол белгілерін қолдана отырып, жолдағы қозғалысты көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Жол белгілері бізге не үшін керек?
 - Қай белгі сенің есінде қалды?
- Қорытынды:

«Жол белгілері – бізді қорғайтын көмекшіміз. Оларды білген бала ешқашан жолда адаспайды, әрқашан қауіпсіз болады».
- Сергіту ойыны: «Жол белгілері қимылы» – тәрбиеші белгінің атын атайды, балалар қимылмен көрсетеді (мысалы: «Тоқта» – қолдарын аяқастырады, «Жаяу жүргінші» – жүреді, «Балалар» – жүгіргендей).

Күтілетін нәтиже:

- Балалар жол белгілерінің мағынасын біледі;
- Қауіпсіздікті сақтап жүруді меңгереді;
- Жолда тәртіпті болуға үйренеді;
- Сақтыққа, жауапкершілікке тәрбиеленеді.

№27 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Жүргізуші мен жолаушы

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі, жол ережесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды жүргізуші мен жолаушының міндеттерімен таныстыру, көлік ішінде қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.

Міндеттері:

- Балаларды жүргізуші мен жолаушының айырмашылығын түсіндіру;
- Көлікке міну және түсу ережелерін үйрету;
- Қауіпсіздік белдігін тағудың маңызын түсіндіру;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын дамыту;
- Жолда тәртіпке, сақтыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Ойыншық көліктер, автобус суреті, жүргізуші мен жолаушы бейнелері, қауіпсіздік белгілері.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, рөлдік ойын, практикалық тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Жүргізуші – көлікті жүргізеді,
Жолаушы – тәртіпті меңзейді.
Қауіпсіздік сақтаса,
Әрқайсымыз аманбыз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- **Жүргізуші:** көлікті басқарады, жол ережесін сақтайды.
- **Жолаушы:** көлікте тәртіп сақтайды, жүргізушіні алаңдатпайды.
- **Жолаушының ережелері:**
 - Көлікке тек аялдамада міну;
 - Есіктен асықпай түсу;
 - Қолды терезеден шығармау;
 - Қауіпсіздік белдігін тағу;
 - Ішінде қатты сөйлемей, ойнамау.

2. Көрсету:

- Автобус суреті арқылы жолаушының міну және түсу тәртібін көрсету.

- Қауіпсіздік белдігін тағудың үлгісін көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Жүргізуші не істейді?
- Жолаушы не істемеуі керек?
- Қауіпсіздік белдігін не үшін тағамыз?

4. Ойын «Жүргізуші – жолаушы»

- Бір бала жүргізуші, қалғандары жолаушы болады.
- Балалар тәртіп сақтап отырып, аялдамадан түсіп, көлікке мінуді көрсетеді.

5. Практикалық тапсырма:

- «Дұрыс па, бұрыс па?» ойыны:
 - «Бала автобус ішінде айқайлап ойнап жүр» – бұрыс.
 - «Жолаушы қауіпсіздік белдігін тақты» – дұрыс.
 - «Бала көліктен жүгіріп түсті» – бұрыс.
 - «Жүргізуші көлікті тоқтатты» – дұрыс.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Жүргізуші кім? Жолаушы кім?
 - Жолаушы көлікте қалай отыруы керек?
- Қорытынды:

«Көлік – біздің көмекшіміз. Жүргізуші – көлікті жүргізсе, жолаушы – тәртіп сақтап отырады. Әркім өз міндетін орындаса, бәріміз аман боламыз».
- Сергіту ойыны: «Көлік қозғалды» – тәрбиеші «жүрді» десе – балалар рөл ойнап отырады, «тоқтады» десе – қолдарын қояды, «мінді» десе – орындыққа отырады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар жүргізуші мен жолаушының рөлін ажырата біледі;
- Көлікке міну және түсу ережелерін меңгереді;
- Қауіпсіздік белдігін тағудың маңызын түсінеді;
- Сақтыққа, тәртіпке тәрбиеленеді.

№28 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қауіпсіздік белдігі – өмір кепілі

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі, жол ережесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды көлікте қауіпсіздік белдігін тағудың маңызын түсіндіру, сақтыққа және жауапкершілікке тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларды көлікте дұрыс отыруға және қауіпсіздік белдігін тағуға үйрету;
- Қауіпсіздік белдігінің адам өмірін сақтайтынын түсіндіру;
- Қауіпсіздікті күнделікті әдетке айналдыруға баулу;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын, зейінін дамыту;
- Жауапкершілікке, тәртіпке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Көлік макеті немесе суреті, қауіпсіздік белдігі бейнеленген плакат, ойыншық көлік орындықтары, «қауіпсіз – қауіпті» карточкалары.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, рөлдік ойын, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қауіпсіздік сақтаймыз,
Ережені жаттаймыз.
Белдік – бізге серік дос,
Өмірімізге тірек тос!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Көлікте жүргенде әрқашан қауіпсіздік ережесін сақтау керек.
- Қауіпсіздік белдігі – апат кезінде өмірді сақтап қалатын құрал.
- Жүргізуші де, жолаушы да белдікті тағуы керек.

2. Көрсету:

- Плакат арқылы қауіпсіздік белдігі бар және жоқ кездегі жағдайды көрсету.
- Белдікті тағу үлгісін балаларға көрсетіп беру.

3. Сұрақ-жауап:

- Қауіпсіздік белдігі не үшін керек?
- Кімдер белдік тағуы керек?
- Белдік тақпасак не болады?

4. Ойын «Тағамыз ба, жоқ па?»

- «Жолаушы көлікке отырды – белдігін тақты» – дұрыс.
- «Бала көлікте ойнап отыр» – бұрыс.
- «Жүргізуші белдік тақпады» – бұрыс.
- «Бала анасының қасында белдікпен отыр» – дұрыс.

5. Рөлдік ойын «Көлік ішіндегі жолаушылар»

- Балалар орындыққа отырады, тәрбиеші көлік жүргізушісі болады.
- Барлық балалар белдікті тағып отырғанын көрсетеді.

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Қауіпсіздік белдігі не үшін керек?
 - Белдікті кім тағуы керек?
- Қорытынды:
«Қауіпсіздік белдігі – өміріміздің кепілі. Белдік тақсақ – өзімізді қорғаймыз».
- Сергіту ойыны: «Белдік тақ» – тәрбиеші «көлік жүрді» десе – балалар отырады, «белдікті тақ» десе – қолдарын аяқастырады, «тоқта» десе – орындарынан тұрады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар қауіпсіздік белдігінің маңызын біледі;
- Көлікте әрқашан белдік тағу керектігін меңгереді;
- Сақтыққа, жауапкершілікке тәрбиеленеді;
- Қауіпсіздікті күнделікті әдетке айналдырады.

№29 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қоғамдық көліктегі тәртіп

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі, жол ережесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды қоғамдық көлікте тәртіп сақтауға үйрету, үлкендерге құрметпен карауға және қауіпсіздікке тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларды қоғамдық көліктегі тәртіп ережелерімен таныстыру;
- Көлікке міну және түсу дағдыларын қалыптастыру;
- Үлкендерге орын беруді, тыныштық сақтауды үйрету;
- Қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру;
- Балалардың есте сақтауын, сөйлеуін, ойлауын дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Автобус пен троллейбустың суреті, ойыншық көліктер, «қауіпсіз – қауіпті» жағдай суреттері, орындықтар (көлік орнын бейнелеу).

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, рөлдік ойын, жағдаяттық тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қоғамдық көлікке мінеміз,
Тәртіпті біз үйренеміз.
Қауіпсіздік сақтасақ,
Қуанышпен жүреміз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Қоғамдық көліктегі тәртіп ережелері:
 - Көлікті тек аялдамадан күту;
 - Мінгенде асықпай, кезекпен кіру;
 - Жолда көлікте ойнамау, айқайламау;
 - Үлкендерге орын беру;
 - Терезеден басын, қолын шығармау;
 - Түсерде асықпай, есік толық ашылған соң түсу.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы дұрыс және бұрыс әрекеттерді салыстыру.
- Көліктегі дұрыс отыру үлгісін көрсету.

Сұрақ-жауап:

- Қайда көлікті күтеміз?
- Үлкендерге неге орын беру керек?
- Көлікте неге айқайлауға болмайды?

4. Ойын «Тәртіпті жолаушы»

- Балалар автобус орындықтарына отырады.
- Біреуі – жүргізуші, қалғандары – жолаушы.
- Балалар міну, орын беру, түсу тәртібін тәжірибе жүзінде көрсетеді.

5. Жағдаяттық тапсырмалар:

- «Бала көлік ішінде қатты сөйлеп, ойнап жүр. Сен не айтар едің?»
- «Қарт кісі автобусты мінді. Қалай көмектесесің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Қоғамдық көлікте қалай отыру керек?
 - Қай кезде орын беруіміз керек?
- Қорытынды:
«Қоғамдық көлікте әрқашан тәртіпті болуымыз керек. Сонда бәрімізге ыңғайлы және қауіпсіз болады».
- Сергіту ойыны: «Автобус жүріп келеді» – тәрбиеші «жүрді» десе – балалар орындықта теңселіп отырады, «тоқтады» десе – тыныш отырады, «мінді» десе – қолдарын көтеріп орындыққа отырады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар қоғамдық көліктегі тәртіп ережелерін біледі;
- Үлкендерге орын беруді үйренеді;
- Қауіпсіздік пен әдептілікті меңгереді;
- Тәртіпті, ұқыпты болуға тәрбиеленеді.

№30 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қауіпсіз аялдама

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі, жол ережесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды аялдамада өзін қауіпсіз ұстауға үйрету, қоғамдық көлікті күту ережелерімен таныстыру.

Міндеттері:

- Балаларды аялдамада тәртіп сақтауға үйрету;
- Қоғамдық көлікті күткенде қауіпсіздік ережелерін меңгерту;
- Жол жиегінде ойнамау керектігін түсіндіру;
- Балалардың есте сақтауын, зейінін, сөйлеуін дамыту;
- Сақтыққа, әдептілікке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Аялдама суреті, автобус макеті немесе суреті, «қауіпсіз – қауіпті» жағдайларды бейнелейтін суреттер, орындықтар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, жағдаяттық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Аялдама – орнымыз,
Тәртіпті біз қорымыз.
Көлікті күтіп аламыз,
Қауіпсіздік сақтаймыз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Аялдама – қоғамдық көлікті күту орны.
- Ережелер:
 - Аялдамада көлікті тыныш күту;
 - Жолға жүгіріп шықпау;
 - Көлік толық тоқтаған соң ғана міну;
 - Кезекпен міну, итермелемеу;
 - Түсерде асықпай, абайлап түсу.

2. Көрсету:

- Аялдама суретін көрсету, балалармен қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді салыстыру.
- «Автобус тоқтады – жолаушы мінді» үлгісін көрсету.

Сұрақ-жауап:

- Аялдамада қалай күтеміз?
- Көлік тоқтамай тұрғанда мінуге бола ма?
- Түсерде не істеу керек?

4. Ойын «Аялдамадағы тәртіп»

- Балалар орындықтарға отырады (аялдама).
- Біреуі автобус жүргізушісі, қалғандары жолаушы.
- Балалар көлікті күту, міну, түсу ережесін тәжірибе жүзінде көрсетеді.

5. Жағдаяттық тапсырма:

- «Бала автобусқа жүтіріп мінбек болды. Сен не айтар едің?»
- «Қарт кісі аялдамада тұр. Сен қалай көмектесесің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Аялдамада қалай күтеміз?
 - Қай кезде автобусқа мінуге болады?
- Қорытынды:
«Аялдамада әрқашан тәртіпті болуымыз керек. Сонда бәрімізге қауіпсіз әрі ыңғайлы болады».
- Сергіту ойыны: «Автобус келді» – тәрбиеші «келді» десе – балалар орнынан тұрады, «тоқтады» десе – асықпай «мініп» көрсетеді, «түсті» десе – қолдарын жайлап төмен түсіреді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар аялдамада күту ережелерін біледі;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтайды;
- Үлкендерге құрметпен қарайды;
- Сақтық пен тәртіпке тәрбиеленеді.

№31 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Ауладағы қауіпсіздік

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды аулада ойнау кезіндегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, сақтыққа және тәртіпке тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларды аулада ойнау барысында сақтыққа үйрету;
- Жолға жакындамау, белгісіз заттарға жоламау керектігін түсіндіру;
- Бір-біріне қамқор болуға және тәртіпті сақтауға баулу;
- Қауіпсіз ойын тәсілдерін меңгерту;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын, сөйлеуін дамыту.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Аула суреті, балалар ойнап жүрген бейнелер, «қауіпсіз – қауіпті» жағдай суреттері, ойын құралдары (доп, секіртпе, құмсалғыш).

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, рөлдік тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Ауламыз кең, жарық та,
Ойнаймыз біз қуана.
Қауіпсіздік сақтасақ,
Аман болар балама!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Аулада ойнағанда ережелерді сақтау керек:
 - Жолға жүгіріп шықпау;
 - Бейтаныс адамдармен сөйлеспеу;
 - Белгісіз заттарды ұстамау;
 - Бір-бірін итермеу, тыныш ойнау;
 - Кешке қарай жалғыз шықпау.

2. Көрсету:

- Суреттер арқылы балаларға қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді көрсету.
- «Доп ауладан шығып кетті» жағдаятын талдау.

3. Сұрақ-жауап:

- Аулада ойнағанда неге жолға шықпау керек?
- Бейтаныс адам сөйлесе, не істейсің?
- Ойын кезінде қалай қауіпсіз боламыз?

4. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- «Балалар құмсалғышта ойнап отыр» – қауіпсіз.
- «Бала жолға жүтіріп шықты» – қауіпті.
- «Балалар бірге секіртпемен ойнады» – қауіпсіз.
- «Бала бөтен затты алды» – қауіпті.

5. Рөлдік тапсырма:

- «Доп ауладан көшеге шығып кетті. Сен не істейсің?»
- «Бейтаныс адам саған кәмпит берді. Қалай әрекет етесің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Аулада қандай ережелерді сақтауымыз керек?
 - Қауіпсіз ойнау үшін не істеуіміз керек?
- Қорытынды:

«Аула – біздің сүйікті ойнайтын орнымыз. Бірақ әрқашан қауіпсіздік ережесін сақтасақ ғана ол бізге қуаныш әкеледі».
- Сергіту ойыны: «Аулада ойнаймыз» – тәрбиеші «доп» десе – балалар секіреді, «секіртпе» десе – секіреді, «жол» десе – қолдарын айқастыра тоқтайды.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар аулада ойнау ережелерін біледі;
- Қауіпсіз және қауіпті жағдайларды ажыратады;
- Бейтаныс адамдардан сақ болуды үйренеді;
- Сақтыққа, тәртіпке тәрбиеленеді.

№32 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Үйде жалғыз қалғанда өзін ұстау ережелері

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды үйде жалғыз қалған жағдайда өзін дұрыс ұстауға үйрету, сақтық пен қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру.

Міндеттері:

- Балаларды үйде жалғыз қалғанда негізгі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру;
- Бөгде адамдарға есік ашпау керектігін түсіндіру;
- Электр құралдары мен газды қолданбауға үйрету;
- Төтенше жағдайда кімге хабарласу керектігін үйрету (ата-ананың нөмірі, «112» қызметі);
- Жауапкершілікке, сақтыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Үйдің суреті, есік, телефон, электр құралдары бейнеленген суреттер, жағдаяттық карточкалар.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, рөлдік ойын, жағдаяттық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Үйде қалсам жалғыз да,
Қауіпсіздік барымда.
Ережені сақтаймын,
Амандықты ойлаймын!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Үйде жалғыз қалғанда ережелер:
 - Бөгде адамдарға есік ашпау;
 - Телефонды дұрыс қолдану – ата-ананың нөмірін білу;
 - Электр құралдарын қоспау;
 - Газ плитасына жоламау;
 - Терезеден еңкеюге болмайды;
 - Қауіп төнсе – дереу ересектерге немесе «112»-ге хабарласу.

2. Көрсету:

- Үйдің суреті арқылы балаларға дұрыс және бұрыс әрекеттерді көрсету.

- «Қоңырау шалды – ашамыз ба, жоқ па?» жағдаятын көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Үйде жалғыз қалғанда не істемейміз?
- Есікті кімге ғана ашуға болады?
- Қауіп төнсе қай нөмірге қоңырау шаламыз?

4. Ойын «Дұрыс па, бұрыс па?»

- «Бала есікті бейтаныс адамға ашты» – бұрыс.
- «Бала телефонмен анасын шақырды» – дұрыс.
- «Бала газ плитасын қосты» – бұрыс.
- «Бала есікті тек ата-анасына ашты» – дұрыс.

5. Жағдаяттық тапсырма:

- «Есігінді біреу қақты, бірақ сен танымайсың. Не істейсің?»
- «Үйде жарық сөніп қалды. Сен қалай әрекет етесің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Үйде жалғыз қалғанда қандай ережелерді сақтауымыз керек?
 - Қауіп төнсе кімге хабарласамыз?
- Қорытынды:

«Балалар, үйде жалғыз қалсақ та, әрқашан қауіпсіздік ережесін сақтаймыз. Сақтық – біздің амандық кепіліміз».
- Сергіту ойыны: «Үйде жалғыз» – тәрбиеші «қоңырау соқты» десе – балалар «Ашпаймыз!» дейді, «Ата-ана қоңырау шалды» десе – «Сөйлесеміз!» дейді, «Газ» десе – қолдарын айқастырып «Жоқ!» дейді.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар үйде жалғыз қалғанда өзін қалай ұстауды біледі;
- Бөгде адамдарға есік ашпайды;
- Қауіпті заттарға жоламауды меңгереді;
- Тәртіпке, жауапкершілікке тәрбиеленеді.

№33 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Көрінбейтін қауіп (өткір, ыстық, сынғыш заттар)

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды тұрмыста кездесетін жасырын (көрінбейтін) қауіптермен таныстыру, абай болуға және қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.

Міндеттері:

- Балаларды өткір, ыстық, сынғыш заттардың қауіпті екенін түсіндіру;
- Бұл заттарға жоламау керектігін үйрету;
- Тұрмыстық қауіпсіздік ережелерін меңгерту;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын, зейінін дамыту;
- Сақтыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Пышақ, қайшы, шәйнек, үтік, әйнек ыдыс суреттері, «қауіпсіз – қауіпті» карточкалары, жағдаяттық суреттер.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, жағдаяттық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Сақ болайық әрқашан,
Қауіп төнсе байқалған.
Өткір, ыстық, сынғышты,
Ұстамаймыз қолымызда!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Кейбір заттар бізге «дос» сияқты көрінеді, бірақ олар қауіпті:
 - **Өткір заттар** – пышақ, қайшы – жарақаттайды;
 - **Ыстық заттар** – шәйнек, пеш, үтік – күйдіреді;
 - **Сынғыш заттар** – әйнек, шыны ыдыс – қолды жарақаттайды.
- Бұл заттарға тек үлкендер ғана қол тигізеді.

2. Көрсету:

- Қауіпті заттардың суреттерін көрсету.
- Балалармен бірге «қауіпсіз» және «қауіпті» заттарды ажырату.

3. Сұрақ-жауап:

- Өткір заттар неге қауіпті?

- Ыстық затқа жоласак не болады?
- Сынғыш затты ұстағанда не істеуіміз керек?

Ойын «Қауіпсіз бе, қауіпті ме?»

- «Балалар ойыншықпен ойнап отыр» – қауіпсіз.
- «Бала пышақпен ойнап жүр» – қауіпті.
- «Бала анасына ыдыс жууға көмектесті» – қауіпсіз.
- «Бала шәйнекті ұстап алды» – қауіпті.

5. Жағдаяттық тапсырма:

- «Досың қайшы тауып алды. Сен не істейсің?»
- «Шәйнек қайнап тұр. Сен қалай әрекет етесің?»
- «Шыны ыдыс сынғанда не істеу керек?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Өткір заттарды кім ұстайды?
 - Ыстық заттарға неге жоламау керек?
 - Сынған әйнекті көрсек не істейміз?
- Қорытынды:

«Балалар, бізге көрінбейтін қауіп әр жерде бар. Өткір, ыстық, сынғыш заттардан әрқашан абай болуымыз керек».
- Сергіту ойыны: «Сақ бол!» – тәрбиеші «пышақ» десе – балалар қолдарын айқастырады, «ыстық» десе – қолдарын сілкілейді, «әйнек» десе – орындарында тұрып қалады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар өткір, ыстық, сынғыш заттардың қауіпті екенін біледі;
- Қауіпсіздік ережелерін меңгереді;
- Қауіпті және қауіпсіз әрекеттерді ажыратады;
- Сақтыққа, тәртіпке тәрбиеленеді.

№34 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Төтенше жағдайда алғашқы көмек көрсету

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» Ересек топ

Ұзақтығы: 25–30 минут

Мақсаты:

Балаларды төтенше жағдайларда (жаракат, күйік, құлау, т.б.) алғашқы көмек көрсету тәсілдерімен таныстыру, сақтық пен жауапкершілікке үйрету.

Міндеттері:

- Балаларға алғашқы көмек ұғымын түсіндіру;
- Жаракаттанғанда, күйгенде, құлаған кезде дұрыс әрекет етуді үйрету;
- Қауіпті жағдайда үлкендерге немесе жедел қызметке хабарласу қажеттігін түсіндіру;
- Балалардың ойлауын, есте сақтауын, жауапкершілігін дамыту;
- Сақтыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Алғашқы көмек қобдишасы (бинт, дәке, пластырь суреттері), телефон нөмірлері жазылған плакат («103», «112»), жағдаяттық суреттер.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, рөлдік ойын, жағдаяттық тапсырмалар.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қауіп төнсе қасыңда,
Қорқып қалма жасыңда.
Алғашқы көмек – қадамдар,
Аман болар адамдар!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу:

- Алғашқы көмек – дәрігер келгенше жасалатын көмек.
- Балалар білуі керек:
 - **Жаракат алса** – жараны жуып, таза дәкемен таңу;
 - **Күйсе** – салқын сумен жуу, үлкенге айту;
 - **Құласа** – қозғалмай, үлкендердің көмегін күту;
 - **Қауіп төнсе** – «103» немесе «112»-ге хабарласу.

2. Көрсету:

- Алғашқы көмек қобдишасын таныстыру.
- Жаракат суреттері арқылы дұрыс әрекетті көрсету.

3. Сұрақ-жауап:

- Қандай жағдайда алғашқы көмек керек болады?
- Қай нөмірлерге хабарласамыз?
- Егер досың құласа, не істейсің?

4. Ойын «Алғашқы көмек көрсетейік»

- Бір бала – «жарақат алған», екіншісі – «көмекші».
- Көмекші оған бинт таңып, үлкенге айтуға «қоңырау шалады».

5. Жағдаяттық тапсырмалар:

- «Досың қолын жарақаттап алды. Сен не істейсің?»
- «Бала ыстық шәйнекке қолын күйдірді. Қалай көмектесесің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Алғашқы көмек деген не?
 - Қай нөмірге қоңырау шаламыз?
- Қорытынды:

«Балалар, біз әрқашан қауіпсіздікті сақтаймыз. Бірақ төтенше жағдай болса, алғашқы көмек көрсетіп, үлкенге айтуымыз керек».
- Сергіту ойыны: «Көмекші» – тәрбиеші «жарақат» десе – балалар бинт тағады, «күйік» десе – қолын суға жугандай қимылдайды, «құлау» десе – досына көмектескендей болады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар алғашқы көмек ұғымын біледі;
- Жарақат, күйік, құлау кезіндегі қарапайым әрекеттерді меңгереді;
- Жедел қызмет нөмірлерін есте сақтайды;
- Жауапкершілікке, қамқорлыққа тәрбиеленеді.

№35 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қауіпсіздік ойыны: «Қауіпті ме, қауіпсіз бе?»

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек топ

Ұзақтығы: 25 минут

Мақсаты:

Балаларды қоршаған ортадағы қауіпсіз және қауіпті жағдайларды ажыратуға үйрету, сақтыққа тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Балаларға күнделікті өмірде кездесетін қауіпті жағдайларды түсіндіру;
- Қауіпсіздік пен қауіп-қатерді ажырата білуге үйрету;
- Зейінін, ойлауын, есте сақтауын дамыту;
- Жауапкершілікке, тәртіпке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

«Қауіпсіз – қауіпті» суреттер топтамасы (өткір зат, ыстық шәйнек, ойыншық, кітап, жолдағы жаяу жүргінші, бағдаршам, өрт, дәрі-дәрмек, доп, гүл), карточкалар, смайликтер.

Әдіс-тәсілдер:

Ойын, сұрақ-жауап, көрсету, талдау, практикалық тапсырма.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Қауіпсіздік — заңымыз,
Сақ боламыз бәріміз.
Ойнап жүріп қуанамыз,
Абай болсақ бәріміз!»

II. Негізгі бөлім

1. Тәрбиешінің түсіндіруі:

- Қауіпсіздік – біздің өміріміздің кепілі. Әр зат пайдалы да, қауіпті де болуы мүмкін.

2. Ойын: «Қауіпті ме, қауіпсіз бе?»

- Тәрбиеші суретті көрсетеді, балалар жауап береді:
 - **Қауіпсіз:** кітап оқу, ойыншықпен ойнау, гүл суару, бағдаршамға бағыну.
 - **Қауіпті:** пышақпен ойнау, дәріні ішу, ыстық шәйнекке қол тигізу, жолға жүгіріп шығу, өртпен ойнау.

3. Талдау:

- Неге бұл қауіпті?
- Қалай дұрыс әрекет ету керек?

4. Практикалық тапсырма:

- Балаларға карточкалар таратылады:
 - «Қауіпсіз» болса – жасыл смайлик көтереді.

- «Қауіпті» болса – қызыл смайлик көтереді.

5. Жағдаяттық тапсырмалар:

- «Досың дәрі тауып алды. Не істейсің?»
- «Доппен ойнап жүріп, ол көшеге шығып кетті. Сен не істейсің?»

III. Қорытынды бөлім

- Балаларға сұрақ:
 - Қауіпсіздік ережесін не үшін білуіміз керек?
 - Қандай қауіпті жағдайларды білдіңдер?
- Қорытынды:
«Балалар, біз әрқашан қауіпсіздікті сақтаймыз. Қауіпті заттарды ұстамаймыз, тек қауіпсіз әрекеттерді жасаймыз».
- Сергіту ойыны: «Қауіпсіз – қауіпсіз емес» – тәрбиеші әр затты атайды, балалар қимылмен көрсетеді (қауіпсіз – қолдарын көтереді, қауіпті – қолдарын айқастырады).

Күтілетін нәтиже:

- Балалар қауіпсіз және қауіпті жағдайларды ажырата алады;
- Қауіпсіздік ережелерін біледі және қолданады;
- Жауапкершілік пен сақтық дағдылары қалыптасады.

№36 Ұйымдастырылған іс-әрекеттің жоспары

Тақырыбы: Қорытынды іс-әрекет: «Қауіпсіздікті сақтаймыз!»

Бөлімі: Вариативтік (Қауіпсіздік әліппесі)

Тобы: «Ақжелкен» ересек топ

Ұзақтығы: 30–35 минут

Мақсаты:

Балалардың қауіпсіздік туралы алған білімдерін бекіту, өмірде қолдана білуге үйрету, тәртіп пен сақтықты күнделікті әдетке айналдыру.

Міндеттері:

- Жолда, үйде, аулада, табиғатта қауіпсіздік ережелерін қайталау;
- Қауіпсіз және қауіпті жағдайларды ажырата білуге дағдыландыру;
- Алғашқы көмек, төтенше жағдай кезіндегі әрекеттер туралы білімдерін нығайту;
- Балалардың есте сақтауын, ойлауын, сөйлеуін дамыту;
- Сақтыққа, әдепке, жауапкершілікке тәрбиелеу.

Қажетті құрал-жабдықтар:

Қауіпсіздік ережелері жазылған плакаттар, бағдаршам макеті, жол белгілері суреттері, ойыншық көліктер, «қауіпсіз – қауіпті» карточкалар, алғашқы көмек кобдишасы.

Әдіс-тәсілдер:

Әңгімелеу, көрсету, сұрақ-жауап, ойын, тәжірибелік тапсырмалар, викторина.

Іс-әрекет барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Шаттық шеңбері:
«Сақтық – біздің тірегіміз,
Тәртіп – біздің тілегіміз.
Қауіпсіздік жолдарын,
Бәріміз де білеміз!»

II. Негізгі бөлім

1. Әңгімелеу (қайталау):

- Жолда: бағдаршам, зебра, жол белгілері.
- Үйде: өткір, ыстық, сынғыш заттардан абай болу.
- Табиғатта: су, күн, өсімдік, жәндіктер.
- Қоғамдық орындарда: көліктегі, аялдамадағы тәртіп.

2. Викторина «Қауіпсіздік ережесін білесің бе?»

- Сұрақтар:
 - Бағдаршамның қызыл түсі нені білдіреді?
 - Жолдан қай жерден өту керек?
 - Үйде жалғыз қалғанда есікті кімге ашамыз?
 - Қай телефон нөміріне хабарласамыз?

3. Ойын «Қауіпсіз – қауіпті»

- Тәрбиеші суреттер көрсетеді, балалар «қауіпсіз» немесе «қауіпті» деп айтады.

4. Рөлдік тапсырма «Көмекші балақай»

- Балалар алғашқы көмек қобдишасындағы заттарды танып, қай кезде қолданылатынын айтады.

5. Шығармашылық жұмыс:

- «Қауіпсіздік ережесін сақтаймыз!» ұранын балалар хормен айтады, плакатка түрлі-түсті стикер жапсырады.

III. Қорытынды бөлім

- Сұрақтар:
 - Бүгін не үйрендік?
 - Қауіпсіздік не үшін керек?
- Қорытынды сөз:

«Балалар, біз әрқашан қайда жүрсек те қауіпсіздікті сақтауымыз керек. Қауіпсіздік – өмір кепілі!»
- Сергіту әні: «Қауіпсіздік ережесін сақтаймыз!» (балалар бірге қайталайды).

Күтілетін нәтиже:

- Балалар қауіпсіздік ережелерін толық біледі;
- Қауіпті және қауіпсіз жағдайларды ажырата алады;
- Алғашқы көмек пен төтенше жағдайдағы әрекеттерді меңгереді;
- Сақтықты күнделікті әдетке айналдырады.